

Анатолій Ветров

**На крилах
пам'яті**

Анатолій Вєтров

На крилах пам'яті

Поезія та проза

М. Мена
ТОВ «Домінант»
2021

УДК 821.161.2
В39

Ветров А. На крилах пам'яті : поезія та проза / Анатолій Ветров; упоряд. Л.Холецька, комп'ют. набір В.Чабак, ред. В.Телегуз. – Мена: ТОВ «Домінант», 2021. – 92с.

ШЛЯХ ДО ВИДАННЯ ... **або БІДНОМУ ЖЕНИТИСЬ І НІЧ МАЛА**

(замість вступу)

Всю зиму і весну я, мої колеги і подруги Валентина Григорівна Чабак, Валентина Іванівна Телегуз та прекрасна людина і спеціаліст Лідія Володимирівна Холецька працювали над моєю, а точніше – нашою книжечкою: через тиждень-два поштою надсилав рукописи Валентині Григорівні, яка виконувала набір тексту. Для прискорення роботи в кінці допомагала Лідія Володимирівна. Вона ж займалась макетуванням та оформленням збірки. Валентина Іванівна, як мовник, виправляла мої помилки.

Друкувати книжечку, де робили раніше, не зміг, бо відбулися зміни. Порадилися, що робити. Мені шкода людської праці. Вихід один: Мена, типографія.

Попросив Лідію Володимирівну, скинула готовий чорновик в типографію, щоб порахували вартість. Оцінили. Для мене з моєю мізерною пенсією сума чимала.

Вирішив – позичу. Продам частину тиражу, докладу свою копійку і поверну борг. В бібліотеки і друзям подарую.

Натхненно звертаюсь про допомогу за місцем проживання. Чую відповідь: «Зателефонуйте завтра, після завтра, через три дні...». Результат – «... и не то, чтобы «да», и не то, чтобы «нет»...».

Ще повен ентузіазму телефоную до людини в Сосниці, із якою по роботі мав стосунки не один десяток літ. Результат – «тютелька в тюфтельку», як і попередній.

Крила мої опустились, але надія жевріє. Дістаю контактний номер телефону однієї з агрофірм в нашій місцевості. Телефоную: відрекомендовуюсь, пояснюю, прошу, благаю. Просять зателефонувати завтра. Телефоную. У відповідь чую: «Нам ніколи...».

Крила впали... Остання іскорка – телефонувати туди і тим, де залишив душу, серце, знання, уміння, сили і життя.

Набираю номер колишнього нашого, мого учня, батька нашої, моєї учениці Алінки, Горди Олександра Віталійовича в Бутівку. Привітався і роззявив рота, щоб назвати себе, аж чую:

- Анатолій Михайлович, що трапилось?

Пояснив.

- Щось придумаєм. Зателефонуйте в суботу о 13 годині (це був четвер).

Субота. Телефоную.

- Анатолій Михайлович, певні проблеми. Зателефонуйте в понеділок в такий же час.

Понеділок. Телефоную.

- Забирайте.

Не вірячи, не своїм голосом, хрипло:

- Саша, чи мені не вчулось бува, повтори!

Сміючись відповідає:

- Забирайте, забирайте те, що просили!

Не пам'ятаю як, якими словами дякував.

Поклав мобілку. Чомусь сльози котились самі собою...

Вкотре згадав випадок.

Мій клас і клас Катерини Давидівни Трухан (школа на В'юнищі) збирали за Ганнівкою картоплю, якої лежало чимало. Причип стояв посеред поля, а близьенько – скирта соломи. І мої «отльоти», думаючи, що я не помічу, вивернули картоплю під соломі. Примусив зібрати, віднести. Оголосили перерву і винуватцям «виписав». Один із них, похнюпившись, сказав:

- Анатолій Михайлович, ось не лайтесь. Виростем, так ми до вас не підемо, а ви йтимете до нас просити, ще й з півлітрою...

Гуртом посміялись, але я тії слова Вітька запам'ятав на все життя і згадував за певних обставин не один раз...

Олександрі Віталійовичу, щира дяка Вашим батькам за те, що виростили і виховали такого сина. Нехай Господь посилає Вам здоров'я та всій Вашій родині: Вам, Валентині Іванівні, Алінці. Благополуччя та всіляких гараздів вашій сім'ї.

Валентина Григорівна, Валентина Іванівна, Лідія Володимирівна велике вам спасибі.

ДОРОГОЮ ДО ОТЧОГО ДОМУ

Ваші літа не залишилися в полі,
Не згубились в густому гаю,
Край села, як в дитинстві, тополі
Із літами стрічають подружку свою.

Зустрічають і легко, і просто
Із тополями ваші літа,
Враз відчуєте – терпко і гостро,
Ви ще та і вже зовсім не та...

Там дитинство, і юність, і школа -
Промайнуло коли, що і як,
Хоч знайоме усе ще довкола,
Але в ньому уже щось не так.

Вас літа не залишили в полі,
Не згубились в чужому краю.
І сріблясті високі тополі
Зустрічають подружку свою.

* * *

Майорять майори біля хати,
Веселково квітне палісад,
Все клопочеться старенька рідна мати,
Все одна дає усьому лад.

Палісад матусиної хати,
Палісад недоспаних ночей!
Хай щастить тобі гостей стрічати,
Зустрічати внуків і дітей.

Хай бузок квітує біля дому,
Як очей матусиних блакить.
Забуваю біль, утрати, втому,
Досить в палісад мені ступить.

Палісаде маминої хати,
Я до вас усе життя іду,
Рідне сонечко, маленька сива мати
У травневому святковому саду.

ДУША МАТЕРІ

Немає матінки, немає,
Лише весною соловей
Біля причілку так співає –
Виймає серце прямо із грудей.

Немов душа старенької матусі
Прийшла до двору з небуття.
Бува, ще навіть не проснуся,
Аж чую: уставай, дитя!

Вставай, вставай, моя дитино,
Вже гасне ночі ген зоря.
Вставай, синочку, рідний сину,
Пора уже, пора...пора...

Пора, пора, бо день короткий,
Короткий, власне, як життя,
Ти став чомусь неповороткий,
Чи не хворієш, моє дитя?

А я ще трохи поспіваю,
Щоб був у тебе добрий день.
Чим допомогти тобі – не знаю,
Крім недоспіваних пісень.

Співай, співай, моя пташина,
В дворі батьківським навесні,
То матері душа прийшла до сина,
Щоб доспівать неспівані пісні.

* * *

Цікава річ – хвилина до хвилини
Складав усе своє життя,
Немов цеглина до цеглини,
А їм немає вороття.

Та що година чи хвилина,
Тут не рахується ні місяць, ні доба -
Отак проходить все життя, людино,
Отак кінчається лічба...

ПИСЬМО МАМЕ

Не прочтешь ты моих больше строчек,
Почтальоны туда не идут.

На кресте твоём, мама, веночек
Да и птицы там тише поют.

Не возьмешь мой конверт в свои руки,
Не прижмешь ты к родимой щеке,
Бесконечная наша разлука,
Навсегда ты теперь вдалеке.

Ты не сядешь с письмом в поздний вечер,
Все по дому окончив дела,
Свой платочек набросив на плечи,
У краешка отцова стола.

Не погладишь ладошкой листочек,
Как когда-то детей перед сном.

- Как там, как там родимый сыночек,
Он в письме мне расскажет о чем?..

- Мама, мама, дай адрес свой, слышишь,
И письмо я тотчас напишу,
Но, родная, ты его никогда не получишь,
Я письмо тебе в сердце ношу...

СИНОВІ

Прости мене, моя дитино,
І голову схиляю в сивині,
Прости, як зможеш, сину,
За те, що жив без мене роки, дні.

Прости, прости мене, сину,
За невіддане мною тепло
І за те, що в найтяжчу хвилину
Поряд з тобою мене не було.

Ти прости, ти прости мене, сину,
Що внучата не знають дідусевих ні рук, ні колін,
І дружину твою, для мене дитину,
Я не віддячив за внуків, мій син.
Прости мене, сину, прости...

ДРУЗЬЯМ

Я не уйду, не оставив вам сада,
Не уйду, не оставив цветов,
И, поверьте, не надо мне злата,
Но оставьте мне зелень дубров и лугов.
Мне оставьте Десну у разливах,
И дубравы Полесья в листве,
И журчанье речушечки Убедь
С колосьем на нивах, имя родных да в хорошей молве.
Я не уйду, не оставив сыновей за спиною
Разных жен, ведь они же мои сыновья,
Называл, называю Отчизну родною,
И воскресну в правнуках я!
Нет, не уйду, уходя в бесчасье,
Нет, не уйду в бесконечье миров,
И земное мое, небольшое, но все-таки счастье,
Разделить я с каждым готов.
Я готов оторвать от судьбы своей с кровью
То, что лучшее было в судьбине моей,
Протянуть и отдать вам чисто с любовью,
Невзирая на боль, словно между огней.
Невзирая на боль от исчадия ада,
Невзирая на боль лжи и молвы,
И, поверьте, мне злата не надо,
Были б счастливы в жизни лишь вы...
Да храни вас Господь!

* * *

Від слів твоїх, як не звучить банально,
Що прозвучали з слухавки в руці,
Погода враз змінилась кардинально,
І навіть губ тепло відчув я на щоці.
Слова, слова з далекого ефіру,
Тепло і ніжність в тих словах,
І я п'янію, забуваючи про міру,
І навіть руки розкидаю, ніби крила птах.

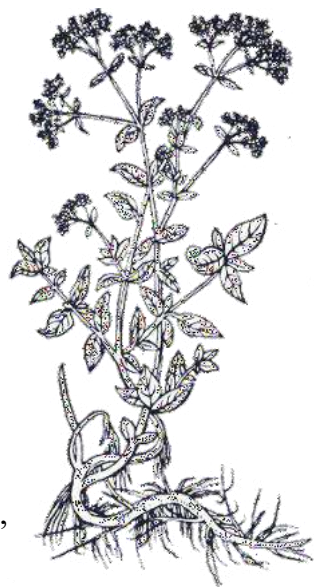
* * *

Зацвіте у полі материнка
Усміхом матусиних очей,
Поведе зарощена стежинка
До знайомих змалечку дверей.

Материнко, рідна материнко,
Вплетена у сонячне руно,
То моя душа постука дзвінко
Пташкою у мамине вікно.

Теплим вітром пролетить над ганком,
Висушить матусину сльозу,
Сонцем гляне тихим ранком
Чи озветься громом у грозу.

Материнка, рідна материнка,
Материнко – мамина трава,
Ти звучиш для серця щемно-дзвінко,
Як в дитинстві мамині слова.

* * *

Синім бузок зацвіте біля хати,
І весна на разок одягає роки,
Мов калина в цвіту, наша сивенька мати
Виглядає на шлях з-під руки.

Виглядає на шлях, на дорогу і стежку,
На дітей, на далеку і близьку рідню,
І мережить сльоза ледь помітну мережку,
Обпікаючи серце моє без вогню.

Сивиною роки над чолом рідним нені,
Цвіт калинових віт, цвіт калинових віт.
Дим бузкових багать кличе серце і мене
На доріжку оту до стареньких воріт.

Цвіт калини, бузку, цвіт бузку і калини,
Материнських очей погляд хатніх вікон,
Рідний слід на знаомій до болю стежині
І обличчя матусі найсвятіше усіх
найсвятіших ікон.

* * *

Друзей случайных не бывает,
Бывает лишь случайная гроза,
Да молния, которая рождает
Те чувства, что рождают женские глаза.

Ах, женские глаза, глаза водоворота,
Быстротекущей времени реки,
От рая в небесах закроете ворота,
Мне на земле открыв касанием руки.

Касанием руки непонарошку,
Как будто все случайное у нас,
Вы взглядом бросите ковровую дорожку
Неповторимых женских глаз.

И я рвону как по тропинке в поле
И упаду среди высоких трав,
Не думая о предстоящей боли,
Любовью все законы изорвав.

П Р И Ш Л А З И М А

Пришла зима, и нежно вьюга
Кусты заносит и дома,
И мы приветствуем друг друга:
- Ну что, зима? – Ага, зима!
Зима, зима, как на ладони
В снегах оставлены следы,
И застоявшиеся кони
Несут навстречу счастья иль беды.

Эх, застоявшиеся кони,
Любимой нежная рука,
И с лета запахом ладони,
Во льдах блестящая река.

В твоих глазах зима и вьюга,
Не знаешь этого сама,
А мы в объятиях друг друга,
Пускай вокруг кружит зима!

* * *

Довго не знав і не думав ніколи,
Що друзями можуть бути жінки,
Справжніми, не «по приколу»,
По життю, і не місцеві «зірки».
Просто люди і друзі хороші,
Із власним віком я вгледів не лише їх стать,
А насамперед те, що не купиш за гроші,
І за гроші не зможеш «дістать».

Дивляться, вірите, прямо у очі
І не ховають ні біль, ні крики душ,
Не шкодуючи часу, сили і ночі,
Зроблять так, що потім – не руш!
Так, життя – не кіно,
І герої у нім не завжди поважні,
Від душі вам скажу, що давно
Друзі – жінки в мене щирі і справжні!

Це: Валентина Григорівна Чабак
Валентина Іванівна Телегуз
Валентина Миколаївна Мовчан.
А також їх чоловіки: Валентин Віталійович
Олександр Вікторович
Анатолій Володимирович.

* * *

Он пролетіла думка, як горобчик,
А я не встиг насипати зерна,
Інша копотить по вулиці, немов маленький хлопчик,
І невідь звідки крапля падає... одна.
Думки, думки, як пташки, краплі, рибки,
Як в споришах заросені стежки,
Чи памороззю вкриті у дитинстві шибки,
Лише під старість складені в стіжки.
І добре, якщо руки молодечі
Беруть дбайливо складене в стіжок
І теплу руку покладуть на плечі
Тому, хто подолав неміряно стежок...

* * *

Ничем,ничем тебя я не обижу,
- Прости, скажу лишь, что люблю,
Себя за это ненавижу,
Но даже мысли, кажется, твои ловлю.
 Ловлю твой взгляд, и голос, и движенья,
 И легкий бриз прически на ходу,
 И взлет бровей от удивленья,
 Когда случайно рядышком иду.
Иду с тобою я, обычный путник,
Не видя ничего, гляжу.
Твоей планеты из меня хороший спутник,
Я тяготением планеты дорожу.
 Я дорожу дорогой перед нами,
 Не видя ни предметов, ни людей,
 И, кажется, несет цунами
 Желаний, мыслей и страстей.
Да посмотри же ты, пускай и осторожно,
И взгляд на мне останови.
Ну сколько, в самом деле, сколько можно
Не видеть пламени моей любви?!

* * *

- Ага, ага, - агакала сусідка,
- Угу, угу, - повторював сусід...
На дощ вищить лише старенька хвіртка,
Уздовж дороги павутина – дріт...
 Вздовж вулички моєї пустки – хати,
 Так звана Коворот в моїм селі,
 Де доживали віку батько й мати,
 Де ми колись всі бігали малі.
І клекотав в дворі лелека,
В кінці, як зірочка, світилося вікно –
Моя сільська бібліотека.
Як це було давно – давно...

* * *

Я не підвладний простору і часу,
Бо жив минулим і майбутнім теж,
Я поважав Людину, Віру, Расу,
Всі почуття тримав, як бранців веж.

В людині поважав людину
І те, що в ній заклав Творець,
Не прогинав для себе спину,
У кожній справі цінував кінець.

Я поважав в людині справжню віру, –
Господь, Аллах – це один творець.
Бажав усім здоров'я, радості і миру,
Мої роди – ось мій взірець!

Я зрозумів, звичайно, не відразу
Всю глибину життя і суть,
І не дивись на колір шкіри – расу,
Дивись, що руки для людей несуть.

Дивись, що серце викладає на долоні,
А кров за кольором одна,
І матері виношують усіх в своєму лоні,
Різнимся ми лиш глибиною дна.

- Давай, давай – до дна, до дна,
І забуваєм мимоволі:
Дорога у житті одна,
І ставимо претензії до долі.

* * *

Літо нам червень прислало,
Зозуляться далекі гаї,
Як усе-таки треба нам мало,
Якщо поряд батьківські краї.
Якщо поряд батьківські криниці,
Материнські висять рушники,
Як свої десь гудуть громовиці
І як рідні клеочуть бузки...

АКАЦІЯ

Відбуяло усе білим цвітом,
Розпрощалась з садами весна,
Лиш акація раптом над світом
Розцвіла над землею одна.

Гордо віти над світом тримає –
Розцвіла несподівано знов,
Так, виходить, буває
І в природі запізня любов.

Ах, акація, біла акація
Розцвіла несподівано знов,
Хоч колюча – ти стала як грація,
Бо торкнулася тебе любов!

* * *

Запах белой акации стелется,
Хоть сады отцвели уж давно,
Не бывает метелиц средь лета,
Ну а мне так, видать, суждено.

Ах метелица белая – белая,
Белых прядей любимой волос.
Запах белой акации стелется
Да молвы средь людей отголос.

Ах акация белая – белая,
Затуманились милой глаза,
Хоть была ты веселая, смелая,
Да скатилась чего-то слеза.

У акации ветка качается,
Неужели грядет к нам гроза?
Счастье женское, видно, кончается,
От того заблестела слеза.

Нет, не надо, родная, печалиться,
Ведь молва лепестком упадет,
А любовь, как акаций метелица,
В наших душах цветет и цветет!

* * *

Гудит набатом мысль – набатом,
Набатом с неба до земли,
И отзывается мой каждый атом,
Ну как вы так, ну как смогли?
 Ну как смогли вы, россияне,
 Поднять «калаш» на мой народ?
 То ли в бреду, то ли в тумане,
 Без права выстрелов «на взлет»?
Без права выстрелов, без права,
Решать судьбу мою и без меня,
Я – украинец, влево – вправо
Иль прямышком идти сквозь стены из огня.
 Имею право, слышите, - имею,
 Молчать, смеяться или петь,
 Да я же слабых, нищих - всех жалею,
 Но никому себя я не позволю «поймать»
Напрасно, слышите, ребята,
На мой народ вы подняли «калаш»,
Ведь пожалеете когда-то,
Когда «зачем?» вас спросит сын не мой, а ваш...

* * *

От встречи до встречи – губы и плечи,
От встречи до встречи – глаз миражи.
Это не правда – время не лечит,
Время – как бремя, давай-ка без лжи.
 Так и скажу, не кривя, не лукавя,
 Время – как бремя, если нету любви,
 Нету ни счастья, ни вдохновенья,
 Нет и не будет, как не зови.
Как не ори пересохшею глоткой,
Утопая в одиночестве, как в своей же крови,
Не сожжешь ни огнем, не зальешь даже водкой
Горечь и боль от потери любви.

* * *

Доля, доля... Батьку, мамо,
Дарували он яку!
Та згубив її. Як саме –
На віку, бач, на віку...
 На віку, на довгій ниві,
 Що посієш, те й пожнеш,
 Хто нещасний, хто щасливий,
 А бува – не розбереш.
В чому щастя, в чому горе –
Суєта суєт.
Буднів лиш бурхливе море,
Простір, час та збіг планет.
 То ж і я, шматок планети,
 Через простір, через час,
 Спалахнув, як та комета,
 І лишусь таким для вас.

* * *

Не супся, чуєш, день весняний,
Не опускай так низько брів,
Сьогодні буду я слухняний,
Таким, яким би ти хотів.
 Я кину дрібку зерен пташці
 І приберу обломане гілля,
 Не дам втопитися малесенькій комашці,
 Послухаю, як прокидається земля.
Потрогаю стебло маленьке –
Яка лише жага життя!
Он пташка озивається сіренька,
Мов повертає з небуття.
 Не супся лиш, весняна днино,
 А зафарбуй усе в блакить,
 Щоб дорога була хвилина
 І навіть дорогою мить.

ІНТЕРЕСНА ШТУКА «ЦЯЯ ЖИЗНЯ»

(так говорив Січко Мина Пилипович,
киріївчанин, батьків товариш)

Жизнь – игра, а я – игрок,
Но почему все время под раздачей?
И высота моя – всего лишь потолок,
Чуть выше плинтуса, лежачий.
Жизнь – игра, она не стоит,
Не стоит тех, и тех, и тех....
И почему всегда нас беспокоит,
Всегда во всем успех, успех, успех.
Успешный – да, успешный – нет,
А я во всем всегда середина,
И где найти тот правильный ответ:
Успеха в чем причина?
Успешный – нет, успешный – да,
Гордая осанка с баритоном,
Все нипочем, все – ерунда,
Со всеми лишь надменным тоном.
И вдруг – осечка, холостой,
И он уже на лапках, как зайченка.
Простой наш мир, но не простой,
Не знаешь где, когда и в чем уловка.
Жизнь – игра, да-да, плутовка,
И хорошо, что под рукой,
Не пятизарядная винтовка,
Ведь разговор мог быть другой.
Поскольку жизнь – игра,
Игра, а не охота,
И не ори заранее «ура!»,
И не стреляй «по дури» в кого-то!

* * *

Он сонце пропливає понад самим лісом,
Втомлений за літо в нього хід.
І засипає осінь все багряним листом,
Неначе золотом оплачує прихід.

* * *

Я не могу забыть, ребята,
(Хоть пролетели уж года)
Слов женщины, что крикнула когда-то:
- Уходи из жизни навсегда!
 Да, я ушел, ушел я, как цунами,
 Оставив все жене,
 А сыновья ведь не уходят с нами,
 А я хотел, чтоб сыновья остались мне.
Сыновья, сыновья, вы простите меня,
Проклиная меня, ненавидя,
Вас люблю, но сжигаю себя без огня,
Сыновья, я уйду навсегда без обиды.
 Я прошу вас: простите меня, сыновья,
 Проклиная меня, ненавидя,
 Но запомните: в каждом из вас
 Есть частица моя,
 Мне понятна сыновья обида!
Ваша ненависть, знаю, не тает,
В жизни нашей такой поворот,
Только каждый из вас пускай знает,
Что я не был подлец и урод!
 Сыновья, сыновья, на колени
 Перед вами стану даже тогда,
 В последние жизни мгновенья,
 В лучший мир уходя навсегда.
Проклиная меня, ненавидя,
Вы простите меня, сыновья,
Мир иной не учтя, не предвидя,
Вас оттуда любить буду я...
 Простите меня, сыновья.

* * *

Як часто я на березі Десни
Чекав останнього порому
У непогоду, з подихом зими,
Тамуючи самотність, біль і втому...

* * *

Не гляди из окна на дорогу,
За окном лишь на небе луна,
Ты хотела от жизни так много,
А теперь в полном доме одна.
Ты не стой у окна в поздний вечер,
Словно в свете больших фонарей,
Я же вижу дрожащие плечи,
Как рябиновых нежных ветвей.

Ты не стой, ты не стой у окошка,
За спиной твой семейный очаг,
Но от счастья пустое лукошко,
Для тебя я теперь словно враг.
Враг – не враг, ну а так – привиденье,
Неоконченный просто роман,
И забыла слова вожделенья,
И цветы – не цветы, а какой-то дурман.

Только нет, не закроешь страницу,
Жизнь – не книга, не тот переплет,
Счастья женского синюю птицу
Вспоминаешь, да вот...

Вот и птица, увы, не в полете,
С перебитым крылом не взлетит,
Счастье, которое было – и вот-те,
Все в слезах у развилки стоит.

Наше счастье одиноко стоит,
Одинокое счастье стоит.

* * *

Дзвенить на шибі бджілка тонкокрила,
Я обережно випущу її надвір,
Щоби мерщій до вулика летіла,
Поки триває медозбір.

Я випущу метелика із хати,
Нехай летить собі, нехай летить.
Життя не хочу обривати -
І так його коротка мить.

* * *

Извлекая, не каюсь, уроки,
Что давала мне жизнь не щадя,
Я как будто просрочил все сроки,
Все равно все скажу, уходя.
Жизнь моя, за науку спасибо,
Но видать я плохой ученик,
Не касаясь наших Карибов,
Я без подписей вел свой дневник.
Я как будто не видел ошибок соседа,
Для себя извлекая урок,
Все надеялся я на «полпреда»,
Не живя, а как будто «мотая свой срок».
Жизнь моя, ты прости, хмурия брови,
Ты вела, как слепого меня,
Хотя должен бы сам, сбросив совесть – оковы,
Гнать судьбу, как лихого коня.
Но, видать, я неважный наездник,
Все, что было, так и быть – поделом,
Но спасибо за радостный праздник,
Тот, что в памяти стал узелком.
Это женщины, женщины – бабы,
Не святые, но все-таки, да,
Уважаю за то лишь хотя бы,
Что такого любили меня (иногда!)..

* * *

Липень ходить тихо – тихо
Тихим дощиком в саду
І дзвінким дитячим сміхом,
Ластів'ятком на льоту.
Він співає вітром в полі,
Дзвоном вранішнім коси.
Липень... В ньому так доволі
Сили, праці і краси.

* * *

Ох, віхола ти, віхола,
Тихенько йшла, не їхала,
А потім все раптово замела,
І сміху невеликого –
Мов серед степу дикого,
Нема дороги до села.

Ох, віхола ти, віхола,
Взяла б ти та й поїхала
Туди, де море – океан,
І дива невеликого, –
Мов серед степу дикого,
Із снігу навернула б там «бархан».

І ось тепер не «гикаю» -
З лопатою великою
Йду прибирати віхоли дари.
Ну краще б ти поїхала
До моря, степу дикого,
Ніж задувати тут усі стежки, двори.

* * *

Мы ль не с Вами встречались когда-то,
В весенние юности дни,
Когда вальсы играли ребята
И, казалось, мы были одни.
Звезды в вальсе кружились над нами,
Слушал музыку весь городок,
Нас весна обнимала руками,
И кружился, кружился вальсок.
В парке музыка громко играла,
И, казалось, что пела душа,
Юность грусти в то время не знала,
Как весна нам была хороша!
Ах, играйте, играйте, ребята, -
Слышу музыку я сквозь года...
Мы ведь с Вами встречались когда-то,
В вальсе с Вами кружились тогда...

* * *

Первый луч, первый луч с поднебесья,
Значит, жив я еще, где и жил,
На просторах родного Полесья,
И которым всю жизнь дорожил.

Дорожил и речушкой, и лесом,
И травинкой в росе на полях,
И прудами в туманах из плесом,
Словно с небом в женских глазах.

И дорогой, как матери руки,
Когда делаем первый свой шаг,
И последней навеки разлуки,
И присягой под отческий флаг.

Это клятва на небо и поле,
На родные отцовы хлеба,
Да на матери святости боли,
Чтоб детей да сложились судьба.

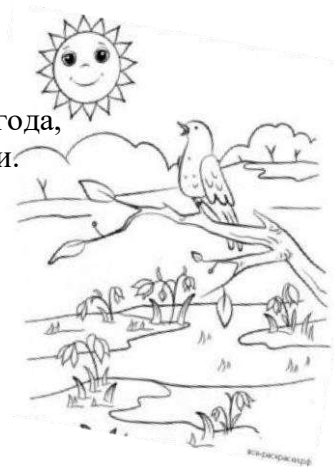
Ах Полесье, мое ты Полесье,
И речушка, и лес, и тропа,
Мои чувства от сердца, без лести,
Для меня ты родное, судьба.

* * *

Распогодилась погода «спозаранку»,
Словно не ревела напрочь ночь,
И душа, как старая тальянка,
Развернулась утром во всю мочь.

Ах погодушка, погодушка, погода,
Как важна ты от зари и до зари,
Несмотря на возраст, время, время года,
Ты мне силу, ты мне радость подари.

Распогодилась погода после бури,
Словно кудри милой на плече,
Улыбаюсь небу, что в лазури,
Как водица родниковая в ключе.

* * *

Не сумуй, ти чуєш, бо не вартий
Сум очей твоїх на фоні дня,
Краще щастя пити повні кварта
І любов'ю запивати їх щодня.

Не сумуй! Нехай очей блакить бездоння
Не вкрива туман осінніх смут,
Не сумуй, щоб в душу не заходило безсоння
І не сповивало серце тисячами пут.

Не сумуй! Хай щастя розливається навсебїч,
Повним буде, як в Карпатах Синевир,
А любов - одна хай буде неміч,
І від неї ссайво, як від зір.

* * *

Моя болезнь неизлечима,
Ведь не сольешь до капли кровь,
Диагноз точен, точен неоспоримо,
Болезнь моя – неразделенная любовь.

Моя любовь – как камень у дороги,
Как камень весь от времени во мхах,
А ты очисти его, заботливо потрогай –
Увидишь написи в стихах.

Одной тебе те написи глаголят
О том, что не увидели века,
Любовью душу не неволят,
Любовь как сильная река.

Любовь как сильные ладони,
Тепла и нежности полны,
Но чувства - необузданные кони,
Не спасет ничто от накатившейся волны.

Волна догонит, не отпустит,
Она накроет вновь и вновь...
И почему (я до сих пор не знаю)
Неразделенная окаменевшая любовь.

* * *

Жизнь – на мели, жизнь – на мели,
Хотели, могли – да вот...

То, что хотели, увы, не смогли,
То, что могли, - наоборот.

Только не нужен грохот в набаты,
Вот ведь – кому, зачем и чего?
Сам виноватый, каждый сам виноватый,
Много скопилось, много всего.

Много скопилось дел нерешенных,
Да, накопилось много проблем.
Даже центр жизни смещенный
Средь нерешенных жизни дилем.

Разве того мы, скажите, хотели,
Чтобы подсесть житием на мели?
Что-то, увы, как назло проглядели,
Что-то хотели, увы, не смогли.

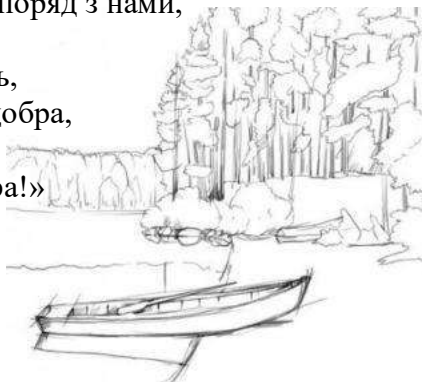
Вот и сегодня жизнь – удаленка,
Будто бы есть, будто бы нет,
Словно в детстве в школе продленка,
Только другой, понимаешь, секрет...

* * *

Благословенна будь, моя красуне – Десно,
У повенях, туманах і піснях,
Живи і кожен раз немов воскресни
В синів своїх безсмертних іменах.

Благословенна будь синами,
Як материнське молоко, твоя вода,
Десняк, Довженко мов живі і поряд з нами,
І з ними не страшна біда.

Нехай всю нечисть повені ізмиють,
А наші душі переповнять повені добра,
І вороги хай України не радіють,
Бо ще почують наше: «Гей-гей, ура!»

* * *

Разливаются реки весною,
Разливаются песни, как реки, вокруг,
Все сияет от счастья с любовью,
Только я все еще среди вьюг.

Отпустите меня, снег и ветер,
Отпустите меня, холода,
Ведь у жизни моей уже вечер,
Нет слез, только ломтики льда.

Только лед на пути без дороги,
На пути между двух берегов,
Не помогут ни люди, ни боги,
Если я не из этих миров.

На одном берегу все оставив,
И ушел я почти в никуда,
Тонкий лед, тонкий лед не представив,
Что такое могло быть тогда.

Тонкий лед, тонкий лед под ногами -
Нет возврата на берег былой,
И не сделать судьбе здесь отката,
Чтоб взойти мне на берег другой.

Отпустите меня, снег и ветер,
Отпустите меня, холода,
Чтоб не закончился вечер
Полюньей на двух строчках следа.

* * *

На пагорбах трава вже почина жовтіти,
Достиглий колос дочекався на косу,
Не знаю: сумувати чи радіти,
В липневу поринаючи красу.

Липневе небо аж до виднокраю,
Прозоре, чисте, наче Убеді вода.
Моє Полісся, мій ти рідний краю,
Твоя краса, як зваба жінки молода.

РАЗМЫШЛЕНИЯ

Не прошу я тебя слышь, кукушка,
Много лет мне уже куковать,
Лишь бы с теплым была полной кружка
Да рука не устала писать.

Лишь бы ветер трепал мне седины,
Чтобы друг без меня ну никак,
Хоть бы в снах видел счастья картины,
Под конец чтоб не гнал порожняк...

На пероне пустого вокзала
Мы с тобою остались одни,
Скажи, что ты мне не сказала,
Семафора покуда не светят огни.

Это мой, это наш полустанок
На последней дороге дорог,
Расскажи, расскажи, как ни странно,
Что изменить я все-таки мог.

Жизнь моя, я с тобой, как с подругой,
На пероне пустом, на пероне пустом,
Все мы знаем с тобой друг о друге
В этом мире, увы, не простом.

Жизнь моя, да и как нам не знать,
Ведь я твой совладелец,
Той судьбы, что дарили отец мой да мать,
В день последний осенних листьев метелиц.

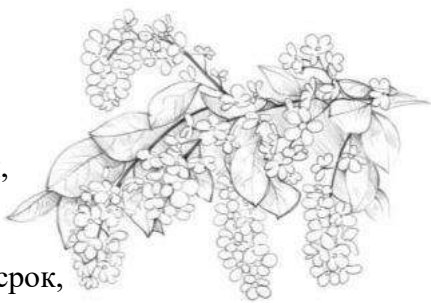
Полустанок последней дороги,
И ушедшие солнце, и дни,
Жизнь моя, нет ни капли тревоги,
Хорошо, что с тобою остались одни...

Слышь, лишь на Млечном Пути нету наших следов,
И у дальней яркой звезды нету наших сынов.
Лишь далекой звезды я груди не тискал
И на Млечном Пути никого не искал.

Лишь на Млечном Пути не искал чьих-то глаз,
Той дорогой идти не пришлось нам ни раз.
Полустанок дороги дорог...

* * *

Ах черемуха белая – белая,
Цвета белой венчальной фаты,
Ах любовь моя первая, нежная,
Где же наши с тобою мечты?..
Отцветает черемуха белая,
Все в природе имеет свой срок,
Дочь твоя, как и ты – красивая, смелая,
Только я одинок – одинок...

Только я словно клен на обочине,
Где проходят и дни, и года,
Неужели не встречу воочию
Я тебя никогда – никогда?
Словно клен среди праздника лета,
С цветом желтой осенней листвы,
А черемух, как ты, в мире нету
С белым цветом венчальной фаты.

Ах черемуха белая – белая,
Не красавица ты среди роз,
Но люблю я тебя сильную, смелую,
Несмотря на седин своих белый мороз...

* * *

Упіймав я листочок в долоню –
Тихо падав з березових віт,
Не повірив: на зеленому фоні –
Жовтий колір, наче осінь прислала привіт .

І прощаюся з літом сьогодні:
- Чуєш, літо, за обох я плачу,
Із років своїх, наче з безодні:
- До побачення, лі-т-о-о-о! – кричу.

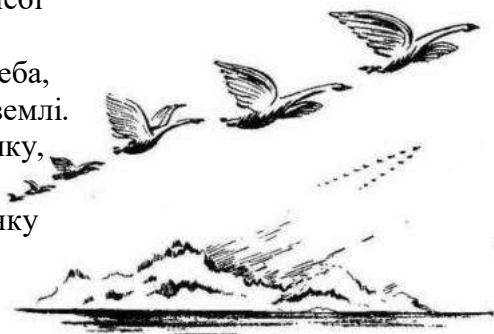
До побачення, літечко – літо,
І світанки, і дощик, і грім...
Я до літа ще хочу дожити,
Щоб зустрітися з літом новим.

* * *

Ластів'ята покинули хату,
І залишите скоро ви двір.
Я буду без вас сумувати...
І чомусь затуманився зір.
 Ластів'ята мої, ластів'ята,
 Хай вам сили додасться в крило,
 Я чекатиму вас, наче тато,
 Повертайтесь хутчіше в село.
Повертайтесь скоріше до хати,
Повертайтесь скоріше у двір,
Буду вас навесні я чекати,
Лиш чомусь затуманився зір.
 Для мене може бути остання,
 Остання, остання зима,
 Усміхнуся я вам на прощання,
 А на інше вже сили нема.
Повертайтесь, прошу вас, до хати,
Навесні повертайтесь у двір.
Вас прошу, бо немає на кого чекати,
І чомусь затуманився зір...

* * *

Загадаю тихенько бажання
Не на зірку, що пада вночі,
А тоді, коли з плачем страждання
Журавлів відлітають ключі.
 Попрошу журавлів я у небі
 Дочекатися їх навесні,
 Ну а більше мені і не треба,
 Поки ряст ще топчу на землі.
Попрошу журавлів на світанку,
Що летять у далекі краї,
Щоб нарешті на рідному ганку
Не коханку обняти мені...

* * *

Водка душу мою не излечит,
Не излечат «колеса» меня,
Что же душу вот так вот калечит,
Не дает ни тепла, ни огня.
И не тянет на рюмку простую,
До краев, что налит, мне противен стакан.
Проклиная судьбу холостую,
Проклиная пустой свой карман.
И болит мне душа, предвещая,
Нет, не сад преисподний - жару,
А тебя я, исчадие рая,
Хоть туда – все равно заберу.
Заберу, ни о чем не жалея,
Никого ни о чем не прося,
Как цветок на груди обогрею,
Поцелуем тебя окрестя.
И стонать буду я не от боли
В неизведанных мне небесах,
А с души своей, горечи полной,
Вылью все в потухший очаг.
Из груди боль и горечь я вылью,
Выву все до последних корней...
Чтоб хоть там, в небесах, стала нитью,
Тонкой нитью, но все же моей!

* * *

Онде літо, онде літо за садами,
Онде літо, онде літо за селом,
І прощається лелеками із нами,
Ластівки, як блискавки, крилом.
Попрощається на Спаса літо з нами,
Покладе нам яблук на столи
І солодкими пригостить нас медами,
Щоб здоровими і дужими були.

* * *

Не намагався бути аж надто «умним»,
Скоріше, чесно, навпаки,
Не був ніколи каламбурним,
Для мене цінний потиск дружньої руки.

І досі пам'ятаю «пані однієї»,
По швах тріщав в якої «фрак»,
Коли вона із сходинки своєї
Сказала: «Чом такий дурак?»

Сміявся тоді, сміюся й нині,
Бо знаю я ціну обом.
Дать відповідь хотів їй на латині,
Но «дело відіте лі в том?..»

* * *

По покосах ходить босий
Липень ранньої пори.
Ходить босий в чистих росах
Рано-вранці на зорі.

Літо – літо, дні – як свято,
Ночі темні і малі,
Он у небі ластів'ята
Вперше стали на крилі.

Літо – літо. Жовтий сонях
Он схилився на межі,
І у літечка в долонях
Літу рідні – не чужі.

Літу рідні під зірками,
А над ними геть блакить
І тепло, немов від мами,
Павутинкою бринить.

Гладить липень ніжною рукою
Усе живе досвітньої пори,
А час спливає річкою стрімкою,
Лиш зорі непорушні там, згори.

* * *

Листок серпневий за віконцем
Росою вранці виграє
І стомлене за літо в небі сонце
Тепло останнє віддає.

Холодні роси на отавах,
Небес високих вигоріла даль,
Лелеки ходять на заплавах,
Вчувається вже осені печаль.

І Спас наструшував додолу
Путівок в батькових саду,
А скоро в школу, скоро в школу,
Та я, на жаль, туди вже не піду.
Дитинства вже давно немає,
Пенсійний он лежить квиток...
Серпнево в небі сонце сяє,
Тріпоче за вікном листок.
Онде розправили крила лелеки,
Поклали замок на гніздечко – житло...
Далека дорога, далека,
Дай, Боже, щоб вам повезло.

* * *

Я не розвінчував нікого –
Наліво, вправо, навмання,
Усе життя хотів одного,
Щоб мали діти всі знання.
Знання ж бо – сила, а не дурість,
Хоча буває навпаки,
Достатньо глянуть на минулість
І на минулого роки.
І прикро, вірите, буває
За думку ту помежи нас,
Що все розставить, все зрівняє
Його величність - Ч А С!

* * *

На поля моей жизни - тетрадки -
На ошибки свои погляжу,
Вкус их и горький, и сладкий,
Потому о других не сужу.

Ах ошибочки жизни, ошибки,
Больше – меньше, чего уж куда,
Было больно, бывали улыбки,
Меньше радости, много труда.

На полях моей жизни – ошибки,
Словно маки в долине весной,
Вижу ваши с презреньем улыбки,
Но не будет тетрадки другой.

На полях моей жизни - ошибки
Вместо ваших чистых полей,
Вижу, вижу я ваши улыбки,
Вот и будет вам веселей.

* * *

Я й досі, батьку, бережу тобою ношену сорочку,
Вона для мене – оберіг,
Хоча любив ти більше, звісно, дочку,
Але тебе, мій батьку, я не любить не міг.

Не міг і все. Я пам'ятаю й зараз,
Як я тебе чекав завжди з доріг
І сам собі нагадував Ікара,

Коли навстріч летів, перечепившись за поріг.

Ти вчив мене рушницю доглядати,
Робить набої і виливати шріт.

Ти вчив матусю нашу шанувати
І шанувати, батьку, весь наш рід.

Отож нехай всі люди знають,
У наших що серцях на денці,
І добре – добре пам'ятають,
Якими є насправді западенці!..

* * *

Життя продовжую безсонням -
(Свідомість, бачиш, хоче жить), -
Щоб бачить темряви бездоння
І бачить сонця першу мить.

Щоб бачить землю, небо, трави,
І бачить перший білий сніг,
І щоб мене чекали справи,
Бодай комахці щоб поміг.

Поміг мурашці, злаку, пташці
І тим, що поряд, щоб поміг,
І щоб самотності на п'яльцях
Мене мій сум розп'ять не зміг.

* * *

Одуванчиков поле,
Желто-бежевый луг,
Отозвалось сердце болью,
Что нагрязнула вдруг.
Вспомнил я те минуты,
Те часы и те дни,
У которых мы были
На планете одни.

Одуванчиков поле,
Золотистый наряд,
Целовались до боли
Дни и ночи подряд...

Одуванчики седые,
Налетели вдруг ветра,
Улетели вы, родные,
Где цвели еще вчера.

Да остались поцелуи
На белеющем лугу,
Эту память не сотру я,
В своем сердце берегу.

МОЙ РОМАНС

Горят, горят в печи поленья,
И закипает талая вода,
В твоей душе опять сомненья,
Как в синем льду замерзшая звезда.
 Пускай горят, горят поленья,
 Мерцают тихо жаркие угли,
 Теплом нагретые колени,
 А вот сердец согреть нам не смогли.
Лицо и губы бледные от света,
От света полыхающей печи,
И поцелуем жарким не согрета
Дрожишь, как пламя догорающей свечи.
 Свеча тихонько догорает
 В свете утренней зари,
 А сердце женское не тает,
 На части разрывается в груди.
Но все-таки звезду достать посмею
И синий лед дыханьем растоплю,
От счастья просто, как хмелея,
Скажу о том, что я тебя люблю.

* * *

Обняв рябину, как подругу,
(Неизъяснимая печаль)
Я для души, вернее, духа
Смотрю в искрящуюся даль.
 Искрится снег, но плачущая ива
 Напоминает мне судьбу,
 Ведь бурей, согнутая криво,
 Уж не шумит ни в ветер, ни в пургу.
Придет мужик из старою пилою
И... ляжет ива на снега.
Смотрю печально, даже с болью,
Мне чем-то ива дорога.

* * *

Ти прийшла до мене аж за північ,
Пахощами літа чи весни,
Розгубився, втратив мову, імідж –
Доти я не бачив такі сни.

Ти припала до мого обличчя,
Пригорнулась до моїх грудей,
І палали очі, наче в Новоріччя,
Сотнями запалених свічей!

Цілувала так, як досі
Не пила іще мою любов ,
І тремтіли руки, білі ніжки босі,
Припадала знову й знов!

Я не міг повірити світанком:
Снів таких не бачив я одвік!
Зрозумів лиш пізнім ранком:
Душі наші попрощалися навік...

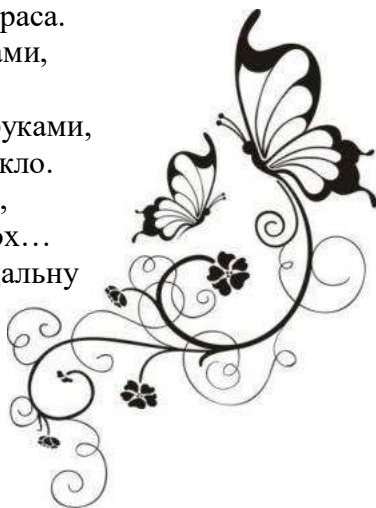
* * *

У очах твоїх біль і страждання,
На губах твоїх крик мовчазний,
Ніби кара прийшла за кохання,
За кохання того, хто чужий.

Простіть, простіть – любов безгрішна,
Коли її дарують небеса,
Для двох вона болюча і невтішна,
Хай навіть буде неземна краса.

Простіть любов, даровану богами,
Останню на землі любов,
Немов крізь скло торкаються руками,
Торкаються з сльозами через скло.

Не осудіть любов останню,
Земну любов лише для двох...
Любов земну, любов прощальну
Не осуди її, мій Бог!

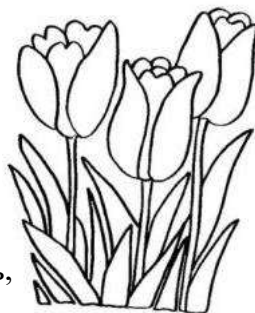

* * *

Я не вопил, вопить – не дело,
Вопить не дело мужика.
Лицо под ветер – смело, смело,
И шел с рукою в форме кулака.
 Я не вопил, а стиснув зубы плотно,
 И пальцы, молча, - все в кулак .
 Я уходил и двери закрывал не просто – плотно,
 Сквозь зубы процедив себе: - Дурак!
Я выходил не просто на минуту,
А уходил так навсегда,
Не говоря потом, что больше я не буду,
И в этом, может, вся моя беда.
 Беда, быть может, может - неудача,
 Все равно теперь, что в прошлом у меня,
 Как в детстве нерешенная задача,
 Как дым потухшего огня.

Ж І Н О Ц Т В У

Я дарував вам зорі, місяць, небо
І оберемками цілунки на уста,
Але цього вам, виявляється, не треба,
Коли кишень у мене пуста.
 Я клав до ніг світанки, роси, трави
 І квіти польові до ваших рук,
 А вас цікавили, бач, прозаїчні справи,
 Оті картки, де невидимий друк.
Я розкривав вам обрії далекі
І відривав гріхом від грішної землі,
Та, мабуть, різними були у нас лелеки,
Від них були мені дарунки немалі.
 Та все одно весна приходить,
 Струмки дзвенять і кличуть жить,
 Здається, вік вже трішечки підводить,
 Та все одно ще хочеться згрішити!..

* * *

Уставшая вьюга, со мною ты рядом,
Уставшая вьюга – рука на плече.
И, кажется, знаем давно мы друг друга,
Уставшая вьюга в белом плаще.

Ах белая вьюга в белом наряде,
Как жаль, что ты не в плоти,
Со мною давно ты и, кажется, рядом
Иль даже чуть-чуть впереди.

Белая вьюга, уставшая за ночь,
Я не скажу, что пурга ,
Знаем с тобою давно мы друг друга,
Только в метель не искрятся снега.

Белая вьюга, белая вьюга,
Жаль, что ты не в плоти,
Ведь знаем давно мы с тобою друг друга,
Дай, Бог, нам и дальше идти.

Ах белая вьюга, белая вьюга,
Заносишь печали, дни и года,
Как жаль, что такая подруга,
И на пороге моем без следа.

Белая вьюга, белая вьюга...

* * *

А я не брит уж целую неделю,
То снег идет, а то – пурга...
Сказала девочка, что встретилась случайно:

- Не дело небритым быть для мужика!..

Не важны, гляди, годухи,
А важен облик твой, мужик,
Чтоб за спиной твоей вытягивались даже «молодухи»
И превращался в шепот женский крик.

Побрился я сегодня, как и надо,
И важно вышел на село.
И заалела на щеках помада,
Не просто, значит, повезло...

* * *

Як шукав я тебе, дивна римо,
Не слова і не зміст – почуття,
Та не так, все не так, усе мимо,
І не вистачить, схоже, життя.

Як шукав я тебе, дивна римо,
Щоб збентежить, замислить, замріять,
Та чомусь все не так, не туди, ніби мимо,
І все менше словам люди вірять.

Як шукав я тебе, дивна римо,
Щоб звучали серця в унісон,
Та все мимо, мимо і мимо,
Все лише, як гучний клаксофон.

Все лише, як сигнал на дорозі:
- Геть зі шляху, мерщій! Чуєш, геть!
Пояснити, мабуть, я не в змозі,
Бо довкола людська круговерть.

Так хотілось покласти слова, як цеглинки,
Щоб на храм усе схоже було,
Щоб слова, наче білі сніжинки,
Світло і чисто щоб слово лягло...

* * *

Бува поезія у повсякденній прозі
І проза у високопарних заримованих словах,
Погляньте он на шибку на морозі,
Послухайте лиш пташку, що витьохкує в кущах.

Послухайте, як дитинча лепече
І як шумить стара – стара сосна,
Яка поезія у голосі цвіркунчика з-за печі,
Коли ще й не мариться весна.

Яка поезія у першому коханні,
Коли слова аж просяться в пісні,
Яка поезія в любові на стражданні
І в тих словах, які приходять інколи у сні.

Нехай, нехай звучить казково
І зачіпає душі і серця,
Поезія простого слова,
Не знати їй кордонів, часу і кінця!

* * *

Опять грядет большая непогода
И, возможно, сильная гроза,
Словно откликается природа,
Глядя в сумасшедшие глаза.
 Не прячь глаза за чудные ресницы,
 Не прячь, не прячь дрожащих губ.
 Ведь ты была, была, как львица,
 А я был нежен и не груб.
Грядет, грядет большая непогода,
На этот раз беспомощен прогноз,
И, несмотря на время года,
Нас ожидает молния без гроз.
 Ударит молния моя без тучи,
 Ударит в сердце львицы прямоком,
 И женский град души могучей
 Окажется лишь аленьким цветком.
А я цветочек аленький взлелею,
На коленях буду перед ним,
Все отдам, что и где имею,
Только чтоб цветочком был любим.
 Аленький цветочек расцелую,
 Обнимать посмею, не дыша,
 Даже к солнцу я его ревную,
 В аленьком цветочке вся моя душа.
Цвети, цвети на умиленье
В осенний дождь и белую пургу,
Прости меня за откровенье,
Но без тебя, цветочек, жить я не смогу.

* * *

Затащите меня, мои мысли и чувства, в подвальчик,
Где столы и места для двоих,
И я грохнусь на стул, как когда-то, почти еще мальчик,
С той, для которой сейчас этот стих.
Помнишь ты, с рыжей прядью,
Ты игрушку нашла себе кстати –
Молодого парнишку – юнца,
Поднимая повыше вечернее платье,
Улыбалась над краской его в поллица...

* * *

Заходиш ти, учитель, в школу,
Не просто в школу – у життя,
І замикаєш диво – коло:
Учитель – мати – батько і дитя!
У цьому колі – є безсмертя
Твоїх думок, словес, ідей,
І час не владний буде стерти
Усе оце в серцях дітей.
Заходь, учитель, – навстіж душі,
Заходь в розкрилені серця!
Хай єдність буде непорушна:
Учитель – батько – мати і дитя!
Освіт'яни мої, любі друзі,
Україна, як мати, одна,
Хай натхнення панує у нашому крузі,
Щастя творчості випить до дна!
Бо красива людина у праці
І прекрасна вона у труді,
І не треба нам злата на таці,
Тільки б учні були золоті.
Хай зростає достойна нам зміна
До захмарних вершин і висот,
Щоб не вмерла моя Україна,
Щоб незламним був рідний народ!

* * *

Забутий всіма, окрім Бога,
Розумію, життя є життя,
І навіщо комусь за старого тривога,
Бо старий – не маленьке дитя.

Старість, старість... Сивина – не дитячий льонок,
Дві калюжі очей – не бездоння очей у два неба,
Хриплий голос – не срібний дзвінок,
І, крім костура, поряд нікого у тебе...

* * *

Заплетає язык не от выпитой водки,
Даже нету в помине ее,
Ведь судьба нас свела, как в заброшенной лодке,
И глаза в глаза мы вдвоем.

Мы вдвоем, мы вдвоем, как когда-то,
Руки, губы, глаза...
От разлуки годков прошло многовато,
Лишь глаза, как тогда, - бирюза.

Не от выпитой водки рассудок мутнеет,
У тебя на ресницах слеза,
Как в цветка, что тепла не имеет,
Очень рано его увядает краса.

И увяла краса хризантемы иль розы,
Нерасцветшей когда-то любви,
Или веточка дивной мимозы,
Нами сломанной в самом начале пути.

Нами сломанной в самом начале пути.
Нами сломанной в самом начале пути.
Берегите любовь!..

Берегите любовь!..

Берегите!..

ГОРЬКАЯ ПРАВДА

(или исповедь мужика)

Не желая обсуждать, что со мною,
Уйду туда – вернусь чуть-чуть другим,
Не провожай извечным женским воем,
Дождись, вернусь и обо всем поговорим.
 Не провожай напутьем к невозврату,
 И так на сердце нелегко,
 Ведь не скажу тебе, отцу иль брату,
 Что ранило давно и **глубоко**.
Как больно безразличье с безучастьем
И одиночество среди толпы,
Как краток миг, который именуем счастьем,
Какие мы счастливые, глупы.
 Как нелегко – кругом порука круговая,
 А ты еще живой среди могил,
 И все находят, не теряя,
 Ну почему удаче я не мил?
Судьбе не мил – тебе тем более,
Несостоявшийся чудак.
И вот иду с душевной болью,
Как поезд под откос – иду в кабак.
 А там раскроют все объяття,
 Хоть им дороже мой карман...
 Я так любил твой шелест платьев
 И синих глаз твоих туман.
А сердце стонет, нет, почти что воет:
- Да стань же ангелом моим!
И буду вновь любим тобою,
Любить тебя тобой любим.

* * *

Забвение, как и обвинение
Во всех моих грехах –
Неосторожных, ложных
И с болью на глазах.

Забвение, забвение –
Родных, друзей – людей,
За прошлое стремление
Узнать их до корней.

Ценить их, как сокровище,
В глубокой голубине,
С надеждой об их помощи,
Когда придется мне.

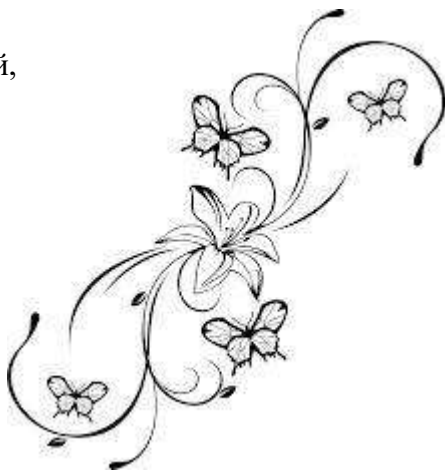
Когда придет беспутье
На черной полосе,
И стану на распутьи,
Но где же делись все?

Куда девались, братья,
И бывшие друзья?

И вот мое распятье,
Распятье до нельзя.

Распятье у дороги -
Дороги всех дорог,
И вы же все не боги,
Да если б только мог...

Но если б мог вернуться,
Вернуться, слышишь, вспять...
Но остается только улыбнуться
Да бывших всех послать...
(не совсем всех!)

* * *

І знову сніг не за горами,
А он за лісом вдалині,
Зима замерзлими руками
Сніжинки трусить по сосні.

Немов акація червнева,
Що відцвітає в теплі дні,
Сніжинки пелюстками древа
Уже на одяг падають мені.

* * *

А я тебя профукал, воскресенье,
Уходящей жизни краткий выходной,
Вот теперь дрожу листком осенним,
Сам себе как будто неродной.

Воскресенье жизни за бортами,
За бортами жизни, как лады,
Знаешь, виноваты сами,
Бросить якорь как-то не смогли.

Да, не смог, обняв свою подругу,
Резко так сказать: « Навек моя жена!»
Как не смог сказать когда-то вроде другу:

- Из какого, сволочь, ты г...на!

Воскресенье жизни, воскресенье,
Только не воскреснуть мне вовек,
Лишь скажу как будто в объяснение:

- Был и был я вроде человек.

Воскресенье жизни, воскресенье,
Для меня ты будешь уходной,
И закроешь дату дня рожденья
За оградкой жизни проходной...

* * *

Мене бентежила у класі тиша
Межи столів, вікон, книжок,
Шматочок крейди, що не пише,
І мовчазний старий дзвінок.

Нарешті вересень. Упали
Листочки жовті край стола,
І многозвуччя зазвучало –
То знову школа ожила.

Уранці – щебіт на дорозі,
Лунає сміх, дитячий гам,
Черговий знову на порозі
Чекає усміх «класних» мам.

І оживає срібнозвуччя
Старого дзвоника. Урок!
Пошли, Господь, благополуччя
Для наших сонечок – діток.
Хай парус знань, неначе в морі,
Ще незаселених земель,
В очах дітей засвітиль зорі
Від світла батьківських осель.

* * *

Пора, видать, уж ставить точку
После тире и запятых,
Чтоб не просить в судьбы рассрочку
И без небесных понятих.
Тире и точки, честно говоря,
И запятые в сложных предложениях,
Как жаль, что учит жизнь без букваря,
А болями, потерями, в сомненьях.
В школе жизни, как ни странно,
Не все дождутся «выпускной».
Учитель строгий, техникой владеет филигранно,
Не «забашляешь» ты или другой,
Не купишь, нет, ты бал высокий
И «протэже» здесь не найти,
И с эрудицией твоей высокой
Бывает просто некуда идти.
Давай, давай, жизнь – учитель строгий,
Ведь жизнь прожить – не поле перейти,
Не забывай, что ты – двоногий
И веселее весело идти.
Ни перед кем не стану накарачки
И не добить меня судьбой,
Не напоить меня вам до ... ,
А буду я самым собой!

* * *

Я осмотрел все в памяти картинки
И фотографий старые листы,
Чтоб увидеть твои глаза, морщинки,
Чтоб мне глазами улыбнулась ты.
 Ну, улыбнись мне, улыбнись глазами
 На расстоянии прожитих лет.
 Такой улыбки, как у мамы,
 На белом свете больше нет.
Мы жизнь прожили, как киношку,
Не ценя то, что есть в руках,
И счастья ищем маленькую крошку
На старых фотографиях в глазах.
 Ну, улыбнись, ну, улыбнись глазами,
 Как улыбалась только мне.
 Я буду счастлив, слышишь, мама,
 Твоей улыбке лишь во сне...

* * *

Протяни мне руку через годы,
Старый друг из юных лет,
Вспомни встречи, разговоры и походы
И друзей, которых больше нет.
 Разбросала жизнь и завертела,
 Вспомни наш последний разговор:
 - Извини, навалилось столько дела,
 Подтяну и позвоню, а то – позор...
Жизнь промчалась как-то незаметно,
Подруку со старостью идем,
Внуки взрослые уже конкретно,
Мы же одуванчиком цветом.
 Только одуванчик белый-белый,
 Отцветаем, значит, дорогой,
 Трезвые, походкою несмелой,
 Возвращаемся, старик, домой.
 Позвони, старина...

* * *

Маленька Убідь дибас, як бабця,
Тихенько обминаючи гілки,
Не хоче навіть оглядатися,
Немов старенька, що несе роки.
Прямує тихо луками у травах,
Зелений, справді, моріжок,
І спочиває на заплавах,
Ось-ось, здається, вийме пиріжок.

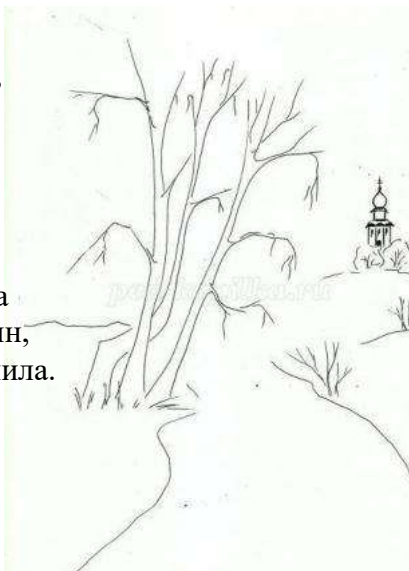
Відкусить ротиком маленьким
Удома спечений пиріг,
Такий пахучий, рум'яненийкий
Лише в бабусі бути міг.
І знову рушить вздовж заплави
Туди, де неба синя вись,
Де з небом обнялися трави,
Як у дитинстві обнялись...

Для мене Убідь – наче мати,
Десна – кохана вочевидь.
І як кохану не кохати,
А матір, справді, не любить!

В житті пізнав річок немало:
Тихеньку Горинь у лісах,
Маленьку Зольню білолицю,
Тереблю у гірських верхах.

А ще Ріку-трудягу між горами
І Тису Чорну біля веж,
І Тису Білу біля брами,
Дніпро-Славути знаю теж.

Та тільки Убідь водами поїла
Мене, корівку, коника, тварин,
Давала силу, рибку, прала, мила.
Дай, Боже, вод їй без мілин!

* * *

Чому не можуть почуття до тебе
Залишить душу клином журавлів?
Питав у вітру, запитав у неба,
Лише тебе питати не хотів.

Запитував я тихо хмару,
Що наді мною стала, як гора,
Чому душа її нагадує примару,
В якої все із ніжності й добра.

Запитував я віхолу у полі,
Коли сховала ліс, дорогу і село,
Чому душа її завдала болю,
А серце тягнеться до неї, як зело.

Запитував я річку під блакиттю,
Яка здавалась, наче тіло у руках,
Чому зв'язала душу, наче ниттю,
Тепер вона немов безкрилий птах.

І тріпотить душа моя в тенетах,
Вслухається у заціловані уста,
Немов віддалена планета,
Хоча історія проста.

* * *

На вигоні думки мої пасуться,
А мрії вже напаслися давно,
І як погані кури – не несуться
І зрідка поглядають у вікно.

Можливості – немов кочерги біля печі,
А піч я, звісно, не топлю,
Стоять собі й стоять, як побутові речі,
Бо я традиції люблю.

Та й сила вже, немов стара собака
Із будочки не хоче виглядати,
І звабить лиш добряча костомака –
Не стільки гризти, скільки полизати.

Он горобців чимала згряя –
Роки злетілись до зерна,
І чубляться, і весело кричать – не знають,
Що кіт давно чатує із вікна.
Один стрибок – і горобців немає,
Останній лиш у пазурах пищить,
Востаннє горобець волає:
- Жить, жить, жить!

* * *

Слышишь, отец, дорогой мой отец,
Мы по возрасту стали почти одногодки,
Слышь, отец, родной мой отец,
Давай-ка нальем с тобой водки.

Сядем, отец, вдвоем у стола,
Руки на скатерть, как крылья,
Да, жизнь пролетела, словно стрела,
Жизни дороги короткие мили.

Глядя друг другу глаза в глаза,
Оба с тобою седые,
Скажем то, что не успели сказать –
Были тогда ведь другие.

Были другие, отец, я твой сын,
Кровь она ведь родная,
Как у тебя, даже больше морщин
И годков, как у тебя, уж приличная стая.

Выпьем, отец, не запивая,
Хоть в разных мирах мы давно.
Слышь, лет моих прожитых стая
Улетать собирается в край, где нам
Вместе быть суждено...

За встречу, отец!

* * *

Как было мило, очень мило,
Когда встречались на «клину»,
Соседи, вспомните – дружили,
Встречали осень и весну.

Друзья, соседи и соседки,
Давайте встретимся, как встарь,
У нашей старенькой беседки
Под тихий перебор гитар.

Под тихий шум сосновых веток
И звон березовых ветвей,
Я расцелую всех соседок
Под хохот ихних же мужей.

Друзья, подруги, милые соседки,
Давайте встретимся, как встарь,
У нашей старенькой беседки
Под тихий перебор гитар...

* * *

Я любив і люблю вас, жінки, в усі пори,
Та найбільше люблю навесні,
Коли очі нагадують зорі
І хода, наче хвилі Десни.

Коли руки, мов крила лебідки,
І вуста, що здається, ось-ось розцвітуть,
Хоч на себе й дивитися гидко,
Та ще хочу в очах потонуть.

ПЕРЕДНОВОРІЧЧЯ

(бувальщина)

9.00. Перший за розкладом мій урок (працюю в сільській школі директором та викладаю фізику).

Перевірив домашнє завдання, записали тему уроку.

Стукіт в двері. Черговий працівник:

- Вибачте, у нас гості. Вимагають Вас!

- Хто? – запитую.

- Група працівників райсанепідемстанції.

Дав учням завдання, хто найкраще знав предмет – за старшого.

І почалось: документація, обхід і перевірка класів, їдальні, території, приміщень, акти, протоколи і... «премія».

Прощаємось:

- До побачення, з прийдешнім!

Відповідаю:

- Та вже краще «Будьте здорові!», аніж «До побачення!»

Засміялись разом. Зайшов, почав ховати папки, папери.

Стукіт у двері:

- Дозвольте? Ми – комісія райдержспоживнагляду...

І почалось: документація, обхід і перевірка класів, їдальні, території, приміщень, акти, протоколи і... «премія»!

Прощаємось:

- До побачення! З прийдешнім!

Відповідаю:

- Та вже краще «Будьте здорові!», аніж «До побачення!»

Засміялись разом...

Пора додому: уроки закінчились, в школі вже дітей немає, вчителів теж, лише техпрацівниці прибирають класи. Шлях не близький: через чотири населені пункти (в тому числі і районний центр) та ще міст через Десну, майже 40 кілометрів. Третій рік мама (вчителька, пенсіонерка поважного віку) після інсульту на моїх руках, тому їздив щодня стареньким авто.

Сідаю за кермо і думаю: «Для повного сьогоднішнього «щастя» не вистачає лише зустрічі з працівниками ДАІ».

Залишалось кілометрів сім-вісім. Зупинили біля Лосів:

- Ваші документи!

І як рідко – по повній програмі, бо авто стареньке, а працівники аж із Чернігова.

- Куди їдете?...Звідки?... Ким працюєте?..

Відповів.

- Стан ваш, скажемо, насторожує. Не вживали?

Я відповів розказане вище.

- Ви що, кожен день їздите?

Дав відповідь чому. Старший запитує молодшого:

- Ти вже почав виписувати?

- Так!

- А жаль. Пиши – переїзд суцільної, найменша сума.

Вручили. Старший:

- Здоров'я Вам та удачі. З прийдешнім!

- Вас також, - відповів.

Отаким повністю «щасливий» був день.

З прийдешнім Вас!

ЦЕ БУВ УЧИТЕЛЬ ВІД БОГА

(пам'ять)

Я поспішав до нашої Бутівської школи на зустріч із учителем – побратимом, а точніше – на зустріч із світлою пам'яттю про Михайла Івановича Тимошенка. 18 листопада йому було б 55...

Поспішав на лінійку пам'яті, ідею проведення якої подала хороша, неспокійної вдачі людина, вчителька сусідньої Великоустівської

школи В.М.Мовчан, яка багато років співпрацювала з Михайлом Івановичем, організовуючи екскурсії для учнів із Великого Устя та Бутівки. Цю ідею підхопили наші вчителі В.І.Телегуз та В.Г.Чабак. Розробка сценарію, репетиції з учнями тривали мало не місяць.

І ось – лінійка. Серед гостей: М.К.Дусь – начальник відділу освіти райдержадміністрації, С.Г.Мостіпан – голова райкому профспілки працівників освіти, Л.М.Горпиненко, В.М.Мовчан – вчителі з Великого Устя. А також колишні учні Бутівської школи різних років випуску, вчителі – пенсіонери, нинішні учні, вчителі та працівники школи, рідна тітка Михайла Івановича по матері Г.І.Кузьменко, його двоюрідна сестра К.М.Штакал, секретар Бутівської сільської ради Т.О.Горда.

Скільки сердечних слів про добрі справи Михайла Івановича зі сльозами на очах було сказано присутніми!

Багато колишніх учнів через певні обставини не змогли бути особисто, тож надсилали листи. Так, колишня наша учениця, а нині викладач іноземних мов Чернігівського педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка Н.В.Любченко–Гурина ось що написала: «Есть люди, которые оставляют в жизни других неизгладимый след. Таким человеком был Михаил Иванович... Исходя из того, что он говорил, спрашивал, было ясно одно: он жил для других, для нас. В каждом из нас он видел личность, чего так не хватает некоторым педагогам... Думаю, все согласятся с тем, что наш Михаил Иванович был не простым человеком и учителем. Это учитель от Бога. И пусть память о нем живет в наших сердцах вечно».

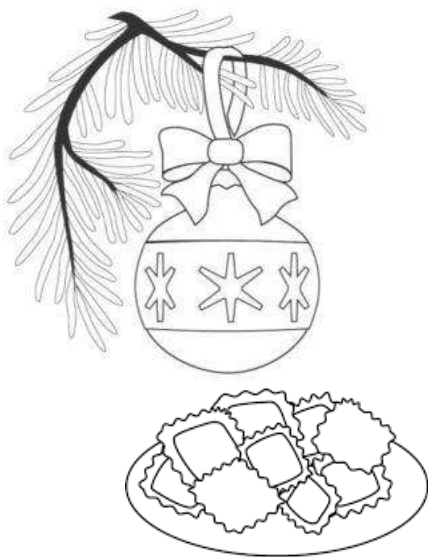
Колишня учениця Анастасія Леончук, нині студентка Борзнянського сільськогосподарського технікуму, виконала улюблені пісні свого вчителя.

О. В. Горда, керівник ПСП «Бутівське», теж колишній наш учень, прочитав одну із багаточисельних гуморесок, які так майстерно виконував Михайло Іванович.

Але найбільше мені запам'ятались слова М.К.Дуся наприкінці зустрічі: «Такий захід у моєму житті вперше. Згадались мої батьки, їхнє життя. Замислюєшся: чому в повсякденній суєті ми не помічаємо тих людей, яких у всій величї та благородстві іноді бачать лише після смерті. Це велика несправедливість нашого життя. Такий захід треба нам і тим, хто підростає і прийде нам на зміну...»

Спасибі тобі, наш друже, за те, що і після смерті ти залишився Учителем та Вихователем.

МІЙ ПОДАРУНОК МАМІ

Перший подарунок в моєму житті, який я вже пам'ятаю, був мамі, бабусі та сестричці. Сталося так. На новорічний вечір в Кириївську школу мене, тоді ще дошкільня, забрало подружжя вчителів, яке квартирувало у бабусі Уляни Василівни. Це Микола Григорович Устименко – директор школи та Галина Платонівна – вчителька біології, географії та хімії. Я з високої табуретки привітав присутніх із Новим 1961 роком та прочитав напам'ять віршик, за що отримав свій перший заробіток – саморобний пакуночок із газети з цукерками без обгортки (їх називали «кругленькі», або «подушечки») та печивом.

Вдома розклав на всіх: маму, бабусю, тата, сестричку і собі. Але печива не вистачило, і я розламав одне пополам – собі і тату – та сказав:

- Мужчини повинні бути сильними і піклуватися за жінок!

Про що довго-довго згадували мої рідні.

У шкільні роки подарунками для мами були листівки, куплені та саморобні, квіти, особливо на день народження, грамоти за успіхи в навчанні.

Навчаючись у Сосницькій середній школі, самостійно брав участь у літературних конкурсах газети «Сільські вісті». Отримував грамоти та цінні призи – книги, і все це дарував мамі. Цьому вона дуже раділа і зберігала все життя.

Вперше чималу суму в житті я заробив у складі студентського будівельного загону Ніжинського педагогічного інституту ім.М.В.Гоголя в Казахстані після першого курсу в 1972 році. Коли я сказав татові, що хочу поділити зароблені мною гроші між ним і мамою порівну, тато мудро відповів:

- Сину, віддай все матері, вона заробила. Нехай їй буде подарунок.

Я так і зробив. Коли віддавав гроші, мама несподівано сказала:

- Ану покажи руки!

Я неохоче простягнув. Матінка взяла їх у свої, подивилась, притулила до свого обличчя і заплакала.

- Дуже дорогий подарунок, - сказала крізь сльози. Тато, дивно покашлюючи, вийшов із хати.

З 15 жовтня цього ж року, тобто на II курсі, став працювати кочегаром, попередньо домовившись із деканом нашого фізико-математичного факультету. У мене була давня мрія – подарувати мамі пральну машину. До 8 Березня я зібрав відповідну суму, купив пральну машину, попросив відпустити на один день мене і мого однокурсника Петра Івановича Зюзька з Менщини допомогти відвезти подарунок. Для мами це була величезна несподіванка! На питання, де я взяв такі гроші, повідомив, що влаштувався на роботу. І це було ще одним подарунком мамі...

Я ніколи упродовж усього життя не залишав нені без поваги та уваги. Були постійні звичайні подарунки, були й незвичайні. Але я хочу повідати про останній подарунок матінці. Це влаштований мною Свят-вечір 6 січня 2012 року. До цього я майже п'ять років вів господарство, їздив щодня на роботу з Киріївки в Бутівку (де 25 років пропрацював директором школи), доглядав хвору маму після інсульту в 2008 році.

Обоє розуміли, що більш за все – це останнє свято для мами, хоч і не говорили. Я дуже старався, зробив усе по звичаєвому закону – і 12 пісних страв, і свічечка, і все інше...

Матінка скуштувала кожної страви і сказала:

- Спасибі, дитино мила, за останній святковий подарунок, - та й заплакала.

Більше вона не піднімалась сама, і 19 лютого 2012 року так, як колись, працюючи вчителем у школі, після закінчення сьомого уроку, хвилина в хвилину відійшла за межу вічності.

І зараз, здається, я так багато не додав рідним, так багато лишився їм винен, особливо неньці. Не додав турботи, тепла, уваги, коли вони, мої старенькі, ще тупали та чекали на мене. Я щоп'ятниці йду на цвинтар до двох могилок поряд і прошу, щоб простили мене хоча б з того світу за те, про що не встиг попросити прощення в живих.

Простіть мене, мамо...

СПОГАД

(наше минуле)

З покійним татом ми жодного разу не сперечались. І не тому, що в мене такий «золотий» характер, а завдяки батьківській мудрості. Бувало, тільки б могло «заіскритися», тато говорив:

- Зачекай-но, сину! Прийде час – шукатимеш сліди батьків, та пізно буде...

Все. Я вмовкав, міняв тон, тему, а то й вибачався. І до останнього батьківського подиху ми дивилися в очі одне одному чесно, спокійно, з почуттям взаємної поваги та батьківської і синівської любові.

А повну глибину татових слів я зрозумів після такого випадку. Матінка залишила наш світ взимку, останнього її місяця. Я ще працював і на вихідні лишалась вся найважча робота по господарству. Перший день пішли корівки на випас, і я вирішив попідгрібати. Підійшла черга і до сінника. Було сонячно, тепло, небо чисте, глибоке – весна. Спробував натоптати за осінь, зиму і весну сіно біля сінника скрутити ніби в рулон і відкотити до кошари. Вийшло. І враз скам'янів від побаченого. На землі в напрямку ворітець на город від хати, попід сінником йшли два сліди: справа – дрібненькі сліди маминих чобіток, зліва – слід палички. Вони були такі чіткі, ніби матінка пройшла щойно. Але чим далі від хати, слідочки ставали менш чіткішими, немов якась невидима сила помаленьку, обережно підіймала рідну до небес.

Схотілося впасти на коліна, припасти обличчям до тих слідків, молити материнського прощення бодай із того світу. Не знаю, скільки тривало моє заціпеніння і чим би воно скінчилося, коли б не шквал, ні, не дощу, а води з чистого неба, здавалось, лише на батьківське подвір'я. Отой потік на очах змивав останній земний слід матері.

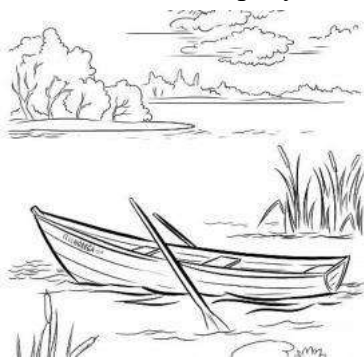
Тут глибше стали зрозумілими батькові слова: «...Прийде час – шукатимеш сліди батьків...»

Отож, дорогі мої, поспішайте до найрідніших і пам'ятайте слова мого батька, щоб не було пізно...

ТИМОХОВИЧ

(цікаві історії)

Довго не розумів, чому Івана Тимофійовича Черниша – найстаршого, найдосвідченішого поромщика – всі звали Тимоховичем. Зрозумів першої глибокої осені мого життя за

Десною...

Заздалегідь попередили, що два-три дні – і все, пором припинить роботу. Усі задесенці, щоб потрапити в справах до Сосниці, муситимуть їхати через станції Бондарівку та Мену, а з Мени – автобусом чи попуткою до Сосниці.

Того разу з великими труднощами дістався із Сосниці до Малого Устя та до поромної велико-устівської переправи. Вже почало темніти, із неба сіялася мжичка, яка замерзала на гілках кущів, дерев. Було безлюдно, сиро, дуже холодно, і я почав замерзати не на жарт.

Вирішив кликати перевізника.

- Ти-мо-фі-фі-фі..., - і все!

Ага, то ось чому Тимохович, а не Тимофійович! Набрал повні легені повітря і заволав:

- Ти-мо-хо-о-о-ви-чу-у-у!

І враз почув: стукнули двері будочки і голос: «Їду-їду!...»

Скільки ще потому, поки не стало мосту, він перевозив мене човном межи льодами, переводив потемки по тонкому льоду (аж згадати зараз страшно!) і наказував:

- Назад не вздумайте. Все! Через Мену!

Дай вам, Боже, здоров'я, Іване Тимофійовичу!

* * *

Переконаний, що в кожній людини були такі випадки, що зігрівають душу все життя. Вони немов вогники серед голого степу...

Працював другий чи третій рік за Десною директором, а до того – вчителем у нашому райцентрі Сосниця. Здавав якось «папери» в районі, добряче затримався, і коли вже прийшов на вихід до

зупинки, було пізно, от-от стемніє. Кінець осені, мряка, автотранспорту на пором – ніякого, тому пішов пішки. Перед мостом за Сосницею розминувся із вантажівкою з Малого Устя. Перейшов міст, аж знову авто вантажне, і те саме, із Сосниці. Пригальмовує поряд.

- Анатолій Михайлович, сідайте!

Я здивувався: голос мого колишнього учня, та якого!...

Їдемо... Запитую:

- Скажи, тобі від мене попадало, та ще й як, особливо у 8-му класі, невже зараз, отут не хочеться зупинитись та добряче наштурхати під боки, бо ти вже сильніший від мене і набагато?

Мій учень скинув «газ», правою рукою обняв мене за плечі, прихилив до себе і хриплуватим голосом промовив:

- Давали, Анатолій Михайлович, та малувато, може. Спасибі Вам...

І в обох заблищали очі...

- Я відпросився, зустрівши Вас. Підвіз би і в Бутівку, але пором забере багато часу, а мені ще в інше віддалене село товар везти, то хоч до порому підкину.

Ось так.

* * *

Відвідував уроки в колег постійно і в усіх класах, вже знав, яка дитина як навчається від 1-го до 6-го класу, а від 7-го до 9-го ще й сам викладав фізику та правознавство.

Якось перед осінніми канікулами помітив, що один із шестикласників став не так відповідати, як раніше – гірше, і набагато.

Ввечері «боржники» (той, хто не вивчив і «впіймався») приходили до школи, підготувавшись, і відповідали. Здали, виставив оцінки та й питаю:

- Чому ваш товариш став погано вчитись?

Діти переглянулися, один і каже:

- Та, Анатолій Михайлович, батько і мати на роботі, дома господарство велике, а він вечорами ходить туди, де парубки збираються. Йому дають гроші та посилають по цигарки і по «теє», ну, розумієте? Та ще й анекдоти їхні слухає...

Я зрозумів. Зразу ж на другий день ще до початку уроків пішов до батьків. Зустрічаю матір, привітавшись, кажу:

- Я з приводу нашого хлопчика (називаю ім'я її сина, а нашого сказав тому, що вважав, що наші учні, їхні батьки, ми, вчителі, - це єдине ціле).

Жінка змінилась на обличчі та як заволає:

- Я вам віддала дитя, ви гроші отримуєте – от учіть і виховуйте!.. Знаєте, пройшло вже стільки часу, а боляче і зараз.

Дякувати Бога, що хоч в дитини склалось все більш-менш нормально.

* * *

Подібна, але трішки інша історія.

Теж рання осінь. Урок фізики у 8-му класі. Перевірів домашнє завдання і залишився незадоволений відповіддю однієї учениці. Глянув по класному журналу інші предмети – еге, те ж саме! Зразу

після дзвоника на перерву «відчитав» школярку. Після уроків зібрався в сільську раду. Тільки вийшов зі шкільного подвір'я – батько цієї учениці. Привітались.

- Що таке, що дитя ридає і каже, що через Вас?!

Я все і виклав. Батько мовчки вислухав, протягнув долоню і каже:

- Все зрозумів. Спасибі Вам, Анатолію Михайловичу, - розвернувся і пішов.

Викликав «героїню» через пару уроків – як дзвіночок. Хороші оцінки

з'явились у класному журналі і з інших предметів...

Якось, коли навчалась в педагогічному вузі (!!!), випадково зустрілись: підбігла, обняла. А я їй кажу:

- А – а – а! А пам'ятаєш, як нюняла?

Попосміялись.

Пізніше, коли вже працювала, теж зустрілись. Іде – ще здалеку кричить:

- Пам'ятаю, пам'ятаю, Анатолію Михайловичу, як нюняла, - і сміємося вдвох.

Згадаєш – і робиться на душі тепліше і гарніше...

Осінь. Вже на заслуженому відпочинку, живу в батьківському дворі, в Київці. Якось люди, знаючи мій характер, попередили:

- Завтра свято, не стукайте, не грюкайте - Чудо (19 вересня).

Вирішив: поїду до лісу, зберу сякого-такого хмизу.

Поїхав раненько. Трішки назбирав у лісі понад дорогою, потім розвернувся і вирішив дозбирати по лісополосі. Проїхав, зупинився, візок лишив на дорозі, бо зліва - сінокіс рівненький, гладенький, викошений, далі городи, а праворуч – лісополоса. Обрубую, стягую,кладаю.

Аж раптом із сторони села по дорозі чорний «Мерс» повільно їде. Метрів за 15 почав сигналити і ще тихіше їхати. Мене чомусь таке зло взяло – кинув сокиру, вийшов наперед візка та й кричу:

- Чого його сигналити? Місця мало? Об'їдь, бачиш ти! - та й показую рукою.

Авто метрів за 3-4 зупиняється, двигун вмовкає і одночасно з обох боків відкриваються передні дверцята – виходять два молодики. «Ну все, «догавкався», попав під «роздачу». Це ж тобі не школа...», - подумав. Придивляюся... - Боже мій, два колишні наші, мої учні, два Євгени, або як я їх кликав –Женіки!

- Як ви мене знайшли? – питаю.

- Людей розпитали.

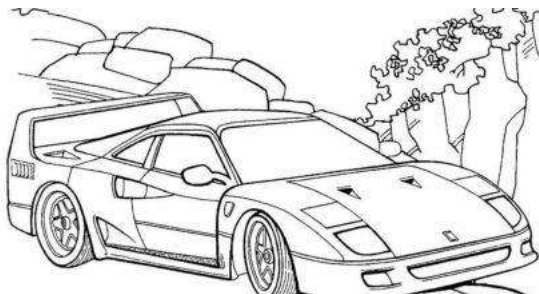
Усе кинув, сказав, де мене чекати...

Скільки було спогадів – і простих, і сумних, і смішних!

Без перебільшення – рідні, і годі.

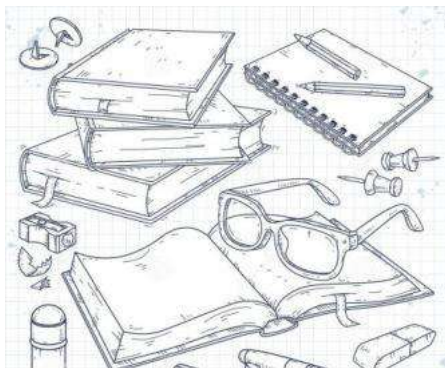
Пройшло вже кілька років звідтоді, а я як згадаю – стає і щемно, і тепло на душі, і гордість бере за обох. Але особливо за одного із Женіків, у якого ой яка непроста, важка доля: і дитинство, і юність, та ще й на Сході добряче «сърбнув» і вистояв. Молодець!

Я пишаюсь такими нашими, моїми учнями. Дай їм, Боже, здоров'я і гараздів всіляких, хороших дружин та діток!

ВЧИТЕЛЬКА (сповідь сина)

Цьогоріч десятий рік, як відійшла мати у кращі світи. Але те, що розповім, як невідмолений гріх перед матір'ю, лежить на моїй душі і досі. Тож розповім, може, стане хоч трохи не так тяжко.

Із приходом зими старенькій гіршало і суттєво: вік і перенесений навесні інсульт давалися взнаки. Особливо, коли прийшли морози. Тільки доберусь до постелі та «відключусь» - тихий голос (а обставини змусили бути надчутливим – і робота, і господарство, до того ж і немале, і догляд за старенькою матір'ю були на одному мені):

- Дитино, вкрий мене, мені холодно.

Так одну ніч, другу, третю...

Говорю ніби аж з притиском перед сном:

- Чому розкриваєшся, мамо, тоді кличеш, мені треба вставати, вкривати – не роби цього!?

- Хіба ж я знаю, дитино мила, - і мало не заплакала.

Думаю, що ж таке? Якраз писанини назбиралось по роботі, то ж писатиму і спостерігатиму.

Задрімала старенька. Чую шелест. Заглянув... Права рука пише в повітрі один рядочок, опускається – другий, опускається ще нижче – третій, падає на груди. Ліва рука швидко-швидко стирає написане і опускається, а права рука починає писати знову, навіть слова розбираю:

«Класна робота.

Виконати дії».

Боже мій Всевишній! Я не знав, куди себе діти, навіщо я питав, навіщо!? І так до останньої ночі життя.

Мати була справді В ч и т е л ь к а.

Прости мене, мамо!..

Батько мій Михайло Лукич був справжнім чоловіком, або як прийнято говорити, мужик! І мене так виховував, притому на все життя, і не паском чи різкою, а відношенням, умінням та відповідальністю. Коли б батьку освіту, яких висот він би досяг!

Ще дошкільням батько навчив мене (він був мисливцем, мав рушницю) і шріт робити, і «жакани» - великі мисливські кулі, навіть доглядати за рушницею. Я міг чистити її, змащувати і правильно користуватись. Від мене батько не ховав ні капсули, ні порох. І рушницю зі схованки подавав лише я.

Ось випадок. Батьки були дуже гостинними. Їхній кум на той час був головою сільської ради, кума працювала в школі вчителькою. Компанії були спільними: то в них, то в нас, притому чимало гостей приїздило з району.

Якось засиділись у нас допізна. Частина залишилась ночувати, серед них і працівник міліції «по формі». Вранці схопились (у дворі стояли авто і мотоцикл) і поїхали. Мене батьки попросили прибрати у хаті, а самі пішли по господарству.

Глядь – пістолет! Я (дитина 5-6 класу) підняв, перевірів запобіжник, загорнув у чисту ганчірку і сховав у бабусину швейну машинку «Зінгер».

Зібрались снідати. Відчиняються двері, заходить стрімко вчорашній гість

і до батька:

- Г-где о-о-ружия?

Батько не може второпати. Я мовчки дістаю, розмотую та віддаю.

- С-с-пасибо!

А батько до мене:

- Ти чому не сказав?

- Та я не встиг зразу, а тоді забув...

-

Коли в міжсезоння добирались ми, задесенці, через Мену в Сосницю, то на зворотньому шляху дуже довго доводилось чекати приміського потяга Конотоп – Щорс (в народі його називали «робочим»). Якось мені спала ідея: давай напишу на аркуші великими буквами «станція Бондарівка», відійду від перона та підніму руку з написом перед вантажним потягом. А раптом заберуть?

Написав, відійшов. Був чималий вітер, падав сніг. Ось і потяг повільно наближається. У віконце визирнув машиніст, потім другий, сміялись. Один з них недвозначно крутив пальцем біля скроні. Потужний порив вітру вирвав аркуш із рук і поніс геть...

Осторонь вокзалу була охайна невелика двоповерхова споруда. Там – кабінет начальника станції. І я наважився ...

Піднявся, постукав, зайшов, привітався. За пультом сидів чоловік набагато старший за мене, охайно вдягнений, в краватці. Відрекомендувався, розповів свою проблему, про випадок із аркушем та машиністами. Чолов'яга сміявся так, що сльози витирав хустинкою.

- Добре, щось придумаем, ідіть он туди, - і показав на «п'ятачок» біля колій. Я подякував і спитав: «Що з мене?»

Щиро та приязно сміючись, чоловік відповів:

- Бог з вами! Щасливої Вам, вчителю...

Вийшов, стою. Аж ось «товарняк». Двоє чоловіків – машиніст та помічник – не сміються – «ржуть», кивають руками. Один з них ще й руку протягнув на ходу: «Підіймайся!...»

Звідтоді років 3-4 так добирався, але не розповідав, щоб не підвести начальника станції та хлопців – машиністів. А вони мене охрестили –

«маленький директор». Підбирали кожного разу, причому різні екіпажі.

Всіляких Вам гараздів, добрі люди, навіть через багато років.

ПОРОМНА ПЕРЕПРАВА

Майже 10 років працював у Бутівській школі, коли з райцентром було поромне сполучення через Десну у селі Велике Устя. Знаєте, важко без мосту, особливо весною, коли повінь, чи восени, доки не стане крига придатною для пересування. У ці періоди ми, задесенці, добиралися в справах у Сосницю через Мену дизель-потягом «Конотоп – Щорс», який ішов через залізничну станцію Бондарівка, (а це близько 7 кілометрів від Бутівки), рано-вранці, а повертався пізно ввечері. Та й від Мени до Сосниці ще треба чимось доїхати.

Але як не важко було переправлятися, добиратись до Сосниці в різні пори року, я з теплотою згадую переправу і з вдячністю - поромників Івана Тимофійовича Черниша, Миколу Федосійовича

Тимошенка, Сергія Володимировича Завадька. Скільки цікавих та смішних випадків трапилось на поромній переправі! Ось кілька з них.

Отримав призначення, завтра їхати в школу в Бутівку. Завідуючий райвно Олександр Євменович Грек провів детальний

«інструктаж». Вже майже розійшлись, як каже:

- Мало не забув. Доведеться переправлятися радгоспними вантажівками з товаром (у Бутівці був радгосп, який носив ім'я Олексі Десняка), то для вас це буде безкоштовно, лише поромщики даватимете відношення, написане заздалегідь. Знаєте, що це таке? Візьміть у секретаря зразок.

- Не треба. Я знаю.

- От і добре.

У перший же тиждень роботи директором школи потрібно було забрати у Сосниці обладнання для майстерні та їдальні. Перед поїздкою домовився за вантажний автомобіль і написав відношення. Цитую:

«Відношення.

Прошу поромників поромної переправи колгоспу «Авангард» с. Велике Устя через р. Десна переправити автомобіль ГАЗ-53 №... водій... в два кінці: «туди» - без вантажу, «назад» - з вантажем безкоштовно.

Дата, підпис, печатка.»

Пором. Чергував М.Ф.Тимошенко:

- Платите чи відношення?

- Відношення.

- От і добре, - забрав і сховав.

Субота. Після уроків їду на Киріївку. Ось і пором. Знову чергує Микола Федосійович. Вітаюсь. У відповідь:

- Так, директор! Або платіть, або на пором більше і ногою не ступите. За ваше відношення мені на наряді знаєте як голова «виписав»? Бачиш ти «безплатно»!

Відповідаю:

- Добре, розберусь.

Зателефонував із Малого Устя до зав райвно О.Є.Грека. На моє щастя, він ще був на роботі, попросив дочекатись, бо з переправою проблема.

- Добре, їдь, - відповів.

Зустрілись. Пояснив. Він розсміявся:

- Безкоштовно для тебе, але оплачує сільська рада, тому на відношенні пишеш: «Оплату гарантую. Платник – Бутівська сільська рада. Розрахунковий рахунок...».

- Сідай, переписуй, поставим печатку та й віддаси...

Повертався в неділю, віддав відношення, а щоб загладити непорозуміння, запропонував посидіти та по чарці «перекинути». Звідтоді при зустрічі Микола Федосійович запитував:

-Ну що, переправити безкоштовно? – і обоє сміялись.

На жаль, рано забрала Миколу Федосійовича невиліковна хвороба. Земля йому пухом...

А який поромник і людина Іван Тимофійович Черниш, або помісцевому Тимохович! Скільки разів серед ночі переправляв машини, що їхали по брикет для школи, скільки разів переводив мене вночі по небезпечному льоду, наказуючи:

- Не вздумайте назад сюдою! Тільки через Мену!

Назавжди запам'ятав випадок.

Чогось вкрай терміново треба було в райцентр, а Десна вже скресла. Вода прибувала, і криги повно. Запитав одного, другого великоустівця, у яких були хороші човни, - відмовились, сказали, що зможе лише Тимохович. Я до нього. Погодився. Попливли на веслах. Під Малим Устям лишилось до суходолу метрів 25-30. Зліва – суцільне поле крижин, справа – теж, перед нами ніби доріжка чиста, але мілководдя – «сіли на черево».

- Повертаємось назад, поки Десну не затягло, - говорить Іван Тимохович.

Яке там! Роздягаюсь, речі на плечі і – вперед, вбрід!

- Якби знав, що ти такий самовбивця, - вік би не поплив, - сказав він, хитаючи головою...

Ще один випадок.

У передостанній навчальний день перед весняними канікулами – дзвінок із райвно: завтра забрати заробітну плату працівникам школи (забирали і видавали директори). Телефоную до Петра Васильовича Батюти – директора Великоустівської школи, з яким були чудові товариські стосунки. (Також доклали чимало зусиль, щоб такі ж дружні стосунки були і між нашими колективами, що й було). Порадилися і вирішили: їду через Мену, отримую гроші на все Задесення (а це школи Долинського, Великого Устя, Бутівки та Бондарівки), добираюсь до Десни, Петро Васильович забирає і роздає. Як він переправлятиметься, то це мов його проблеми, а я повертаюсь і їду на Киріївку, бо написав заяву за власний рахунок.

Отримав гроші, склав у велику торбинку повну-повну, прикрив рукавичками, щоб не видно було. Вийшов за Сосницю, їду. Їде міліцейський мікроавтобус. Піднімаю руку – зупинився. Один працівник – за кермом, другий – у салоні. Привітався, сів, бачу – наочно знайомі. Той, що в салоні, посміхаючись:

- Мабуть, повна торбина гостинців у директора.

Посміхаюсь і кажу:

- Еге ж, - підняв рукавички і...

Далі – чисто чоловіча міцна фраза, і до свого колеги за кермом:

- Ти поглянь!

Скидає газ, оглядається і... повторення фрази.

- Невже не боїтеся і як так можна? А через Десну як?

Пояснів...

Тут на березі вже чекав Петро Васильович Батюта, а на протилежному - Тимохович.

- Давайте швиденько!

Переклали гроші у великий пакет, пакет – в сумку (бо був сильний вітер, велика хвиля) і в човен...

І саме страшно: тільки доплив Петро Васильович – страшний тріск – Десна пішла!

А ще багато цікавого, що пов'язане з великоустівською поромною переправою, мені розповіли Микола Федосійович та Іван Тимофійович у ході багаторічного спілкування.

Тривалий час дві частини Коропщини з'єднував понтонний міст, понтони якого розводилися на певний період, коли мостом не можна було користуватися. Понтонна переправа обслуговувалася дорожньою організацією та утримувалася на бюджетні кошти.

Після введення на Коропщині в експлуатацію мосту через Десну, понтони були відбуксовані до великоустівської поромної переправи. Ініціатори розраховували, що тут замість поромної переправи буде діяти понтонний міст і забезпечувати рух транспортних засобів на автошляху Сосниця - Борзна. Проте відновленням та експлуатацією понтонної переправи мав займатися на власні кошти колгосп «Авангард» з центральною садибою в с. Велике Устя.

Наразі постало питання: «А який зиск колгоспу від цього «проекту»? Тим часом, з райкому радили, що на цьому проєкті колгосп буде заробляти великі гроші. Проте було зрозумілим, що, крім збитків від понтонного мосту, колгосп буде мати ще й відволікання технічних засобів і робочої сили, якої й без того бракувало. Але, не враховуючи все це, понтони пришвартували до правого берега Десни. Кілька з них через наявні діри одразу наповнилися річковою водою та сіли на мілину, решта ще трималася на плаву.

На початку літа 1984 року директор радгоспу імені Олексі Десняка Олександр Павловича Залозний був обраний головою районного агропромислового об'єднання та першим заступником голови райвиконкому. Він мав свою думку щодо великоустівської переправи, а тому порадив керівництву колгоспу замінити старий паром з дір'явими байдаками на новий. Думку свого першого заступника розділяв і голова райвиконкому Микола Петрович Батог.

Враховуючи такі побажання, колгосп уклав договір з бригадою чернігівських майстрів. Призначеному у жовтні того ж року начальнику районної інспекції Держсільтехнагляду Олексію Федоровичу Ореховичу доручили бути відповідальним від керівництва району по забезпеченню сталевими листами й іншим металопркатом, електродами, фарбою необхідними для оперативного виготовлення двох байдаків для нового порома.

Сезон 1985 року відкрили спуском на воду нового порома значно більшої вантажопідйомності. Проте для виготовлення настилу порома колгосп використав наявні пиломатеріали з м'яких порід деревини, що значно обмежувало можливості порома. Також механізм натягування канату залишили існуючий, який мав суттєвий конструктивний недолік.

Однак, незважаючи на припис, колгосп не переробив цей механізм, що в подальшому призвело до нещасного випадку зі смертельним травмуванням мешканця села Велике Устя. До речі, нещасний випадок стався ранком 22 листопада, а на вечір того ж дня очікувалися збори колгоспників, на яких мали обрати нового голову колгоспу.

Через велику кількість недоліків у господарстві серед колгоспників давно ходили розмови про необхідність зміни керівника. Адже у зимівлю 1985-86 років господарство з чималим поголів'ям великої рогатої худоби, свиней і овець увійшло практично без кормів, за розрахунками всі їх запаси мали закінчитися ще до нового року. З розібраними дахами стояли свинарники на свинофермі, а також телятники на молочно-товарних фермах у Великому Усті та Долинському. На весну колгосп виходив без посадкового матеріалу картоплі, насіння ярих зернових і багаторічних трав.

На великий подив і радість колгоспників голова райвиконкому Микола Батог запропонував обрати головою колгоспу Олексія Ореховича з котрим він прибув на збори. Присутні були одностайні. А після зборів закипіла робота... Але це вже окрема тема.

Наразі зараз мова про поромну переправу, що мала досить суттєвий вплив на соціально-економічний розвиток господарства. Новообраний голова господарства надавав велику увагу надійності

та дохідності порома, а також ефективності використання вцілілих понтонів від понтонного мосту.

Весною 1986 року розлив Десни досягав критичних відміток, але завдячуючи завчасно вжитим заходам воді не вдалося прорватися та оточити села Велике Устя та Долинське. Цього року Десна також не поспішала повертатися у свої береги, а тому під оточення водою потрапили пасовища та рілля на горі. Ось тут і пригодилися понтони. Один з них використовували для доставки трактора та необхідних сільгоспмашин на гору, щоб підготувати там ґрунт та посіяти яру культуру. Двох інших використали для обладнання рукавів Десни, наповнених водою, переходами для корів, щоб ті змогли випасатися.

Сам пором також переніс модернізацію. Його настил, а також припоромки облаштували з дубових товстих дошок, для виготовлення яких дубина доставлялася з Семенівського держлісгоспу. Очільником держлісгоспу тоді був товариш новообраного голови колгоспу Микола Гнатович Козловський, котрий з розумінням відносився до подібних важливих справ. Виготовили інший механізм натягування канату, що відповідав вимогам техніки безпеки. Пором дозволяв одночасно переправляти кілька вантажівок, в тому числі й КаМАЗів.

Відбулися й зміни в організації роботи поромної переправи. Правління та збори колгоспу затвердили тарифи на перевезення, інформація про які була розміщена на поромі та в приміщенні для поромників. Типографським способом виготовили квитки з номерами для власників приватних автомобілів і мотоциклів. Квитки поромники отримували під звіт і по закінченню зміни звітували бухгалтерії про їх використання та здавали готівку до колгоспної каси.

Транспортні засоби юридичних осіб переправлялися за оформленими належним чином гарантійними листами. Гарантійні листи дозволяли за потреби через банк у безакцептно знімати плату з юрособи за отриману послугу. Однак подібних випадків було мало, оскільки переважна кількість юридичних осіб вчасно розраховувалися за користування послугою порома. Регулярними контрольними перевірками ревізійна комісія колгоспу не допускала безквиткових і без гарантійних листів перевезень.

Такий підхід до організації роботи по розрахункам за користування послугами поромної переправи дозволив колгоспу заробляти суттєві кошти. Ланка з двох поромників мала найефективнішу віддачу. Проте знайшлися окремі колгоспники, котрі підрахували ймовірні «ліві» прибутки поромників і на зборах колгоспників порушили питання про висловлення недовіри поромникам. На таку пропозицію голова колгоспу запропонував ініціаторам попрацювати поромниками та отримати багато «лівих» прибутків. Ініціатори попрацювали два тижні та звернулися до голови колгоспу з проханням, щоб їх увільнили від цієї тяжкої праці, на якій, крім хвороби, нічого не заробиш. Олексій Федорович вибачився перед Іваном Тимофійовичем і Миколою Федосійовичем за несвідомих колгоспників і попросив повернутися з відпустки та приступити до продовження виконання обов'язків поромників.

Наразі відомо, що завдячуючи коштам заробленим поромом, у роки головування Олексія Ореховича, в 1986-1988 роках у колгоспі було збудовано та відремонтовано чимало об'єктів соціально-культурного та виробничого призначення. Прикро, що після розпаювання колгоспного майна, переважна більшість об'єктів виробничого призначення, в тому числі й збудованих у 1986-88 роках, у с. Велике Устя була розібрана та продана матеріалами.

* * *

Писанини – море, «заливає», не вистачає ні дня, ні ночі: провів свій урок, відвідав у колег та й «засів».

Заходить вчитель фізвиховання, схвилюваний, знічений.

- Анатолію Михайловичу, учні відмовились здавати залік з бігу на довгу дистанцію...

Такого випадку я взагалі не пригадував або чогось подібного. Кажу:

- Пішли!

На спортивному майданчику стоять, поглядаючи з-під лоба, восьмикласники. Дивляться. Вчитель теж. Знімаю піджак, кладу, відпускаю краватку, даю команду:

- Рівняйся! Струнко! Направо! За мною бігом марш!..

Здали, а я навіть не захекався, бо щоранку бігав набагато більше і не один рік.

ІЗ БУДНІВ ДИРЕКТОРА ШКОЛИ

ВСТУП

Довго розмірковував, який навчальний рік викласти для людей, адже це глибоко особисті записи. Навіщо це робив?

Робив я їх із кількох причин. Записував не просто вдень про день, а майже перед сном. Ніби перегортав сторінки дня, несамохіть переживаючи і осмислюючи події: стоп! Ось тут ти неправий був, не

так і не те зробив, сказав, навіть, може, подумав не так. І це допомагало стримувати себе, осмислювати свою поведінку в соціумі, довівши все до «автоматизму».

По-друге, я знав, як цікаво буде це перечитувати в майбутньому. Немов заново ще раз прожити кожен день минулого. Бо це історія м-о-г-о життя, моєї улюбленої роботи, адже школа для мене – це було все, це - моє життя.

І от декілька аркушів паперу із записами: такий-то і такий навчальний рік.

Не дивлячись, беру: 1993 – 1994.

Ось він перед вами, як сповідь. Один трудовий рік із 25-ти, один із 25-ти рідного для мене Задесення, Бутівки, бо там лишилась частиночка мого серця, мої знання, уміння, сили, величезна любов до дітей, людей і РОБОТИ!

1/25

Я весь перед вами, батьки моїх дітей – учнів, учні, колеги. Може, хоч тепер, прочитавши цю сповідь, хтось по-іншому погляне на мене і мою роботу. Може...

(1993 – 1994 навчальний рік)

10.08. Відкликано з відпустки. Сосниця, нарада директорів.

12.08. Збори педагогічного колективу.

Проведена робота з вчителями початкових класів Чабак В.Г., Кузьменко К.В., Коновець В.І. Доручив підготувати доповіді Чабак

В.Г., Тимошенку М.І. Довів до відома вчителів графік та місце проведення конференції, методичних об'єднань.

Зустрівся та переговорив із директором радгоспу Сидорчуком М.М. за транспорт (автобус) для поїздки на конференцію.

Відвідав сільську раду, погодили і затвердили договір на харчування учнів.

21.08. Сосниця, райвно. Нарада директорів та заступників.

25.08. Інформування вчителів про розподіл класних приміщень на 1993 – 1994 н. р. та завдання на пробний день. Підготовка класів – кабінетів із залученням техпрацівників та старшокласників.

26.08. Педагогічна конференція.

27.08. Методоб'єднання вчителів - предметників на базі Сосницької середньої школи ім. О.П.Довженка.

28.08. Пробний день та педрада «Про підсумки 1992 – 1993 навчального року».

30.08. Сосниця, райвно, здача поточної документації.

Проходження медогляду.

Робота з шкільною документацією: книга наказів, списки вчителів, тарифікація і т. д.

31.08. Робота з шкільною документацією.

Домовленість (по телефону) з «общепитом» про завезення продуктів для шкільної їдальні.

Побував на нараді в радгоспі, запросив на свято Першого дзвоника в.о.директора Буцика М. І. та голову ПК Горду А.І. Переговорив за пальне із Завадьком І.П.

01.09. Свято Першого дзвоника.

Відвідав перший урок (зведений) у 5 – 9 класах.

02.09. Сосниця, райвно: затвердження базисного навчального плану та педагогічного навантаження на 1993-94 навчальний рік разом із інспектором Чепігою О.А.

Переговорив із інспектором Залозним В.П. за програму з трудового навчання.

03.09. Поїздка до м.Чернігів разом із працівниками відділу освіти.

04.09. Робота із шкільною документацією.

05.09. Робота зі шкільною документацією.

Скосили та змолотили ячмінь на шкільному городі. Здали в радгосп 3,7 ц.

06.09. Сосниця, райвно: перевірка, затвердження та здача документації.

Перевірка та затвердження програм факультативів та гуртків у методичному кабінеті.

07.09. Робота з поточною документацією.

Побував у бухгалтерії радгоспу: виписав цвяхи, дрова, цемент.

Вихователі ГПД дуже рано відпустили дітей додому. Попередив та провів відповідну роботу.

08.09. Бесіда з вихователями ГПД.

Допомога радгоспу на збиранні льону (вчителі,техпрацівники та старшокласники).

Звернувся за дорученням на матеріали в бухгалтерію сільської ради.

Переговорив з Буцик В.І. та Гашком В.І. про порядок організації взаємозаміни уроків.

09.09. Допомога радгоспу в збиранні льону.

Робота з поточною документацією.

Дзвінок із бухгалтерії: отримати гроші, а з райвно – здати звіт.

10.09. Сосниця, райвно: здав звіт, отримав у бухгалтерії гроші для вчителів.

Звернувся та мав розмову з Валентиною Іванівною (дитяча кімната міліції).

Купив цукерки та призи на шкільне свято.

Відвідав сім'ю Ткаченка Олександра (учня 4 класу). Провів бесіду з батьками та бабусею дитини.

11.09. Загальношкільне свято квітів (проводила Шут В.В.). Діти отримали призи та солодкі подарунки.

13.09. Нарада при директору.

Відвідав урок у 1 класі (вчитель Чабак В.Г.) – сподобався, гарний урок.

Скоротивши уроки, знову допомагали радгоспу підбирати льон. Працювали вчителі, працівники, старшокласники разом зі мною. Всі старались.

14.09. Уточнили програму з трудового навчання з Іващенко В.М.

З вожатою обговорили проект плану роботи на I-е півріччя та на тиждень.

Телефонували з радгоспу. Знову просили допомогти на льону.

15.09. Робота з документацією. Оформлено документи на здане раніше зерно.

Старшокласники разом із вчителями, скоротивши уроки, відправились на льон.

16.09. Документи за зерно здав у бухгалтерію. На рахунок школи поступило майже 150 000 купонів.

Працював над актами.

17.09. Чекав на дзвінок із бухгалтерії райвно. Даремно – грошей немає.

Оформлював поточну документацію.

19.09. Робота з документацією: уточнення списків контингентів.

20.09. Сосниця . Отримав заробітну плату на колектив; здав відомості на дотацію. Також список учнів 7 класу – Чепізі О.А., довідки та заяву Іващенко В.М. – Валерію Миколайовичу.

Частині вчителів видав зарплату.

21.09. Видача зарплати.

Написання наказів.

Обговорення плану роботи учкому із вожатою.

22.09. Знову вихід на льон.

Домовився за транспорт, щоб привезти для школи дрова.

23.09. Заготівля дров для школи (я, Іващенко В.М., учні – старшокласники).

Завантажили та привезли причіп дров.

24.09. Уроки скорочені: учні 5–9 класів разом із класними керівниками ідуть на льон.

Я і В.М. Іващенко пиляли дрова.

25.09. Заніс в сільську раду акти на списання. Поцікавився, чи є м'ясо в радгоспній коморі для шкільної їдальні.

Обговорили та склали список продуктів із шкільним кухарем.

Наряд в радгоспі: просив автобус для поїздки дітей на екскурсію в м.Чернігів. Сидорчук М.М. дозволив виписати 20 кг цукру для школи.

27.09. Бесіда з вожатою про хід підготовки свята до Дня учителя. Залишився тиждень, а роботи фактично «нуль». Підсумкова лінійка не проведена, не проведено засідання учкому. Пояснив вожатій.

Проконтролювати роботу учкому!

Директор споживчого товариства відмовився забезпечувати їдальню продуктами.

Їдальня. Кухар здала незрозумілий рахунок – фактуру на харчування учнів за жовтень місяць. Вияснити!

28.09. Отримав рахунок за продукти із «общепиту» (завтра зателефонувати).

Довелося просити автобус у голови колгоспу «Авангард» Савченка Г.Я.

Нагадав завгару цього господарства Чернишу М. Г., що потрібно взяти допуск на перевезення дітей та пройти техогляд.

Опалювач не замкнула на ніч сарай, де знаходиться паливо. Завтра – «догану». Довелось замкнути іншим замком.

29.09. Бухгалтер сільської ради Валентина Миколаївна повідомила, що звіт за харчування недійсний, багато виправлень. Кухарю терміново переробити!

Домовився за автобус із завгаром колгоспу «Авангард» Чернишем М.Г.

Лишилось невирішеним питання бензину.

30.09. Коротка нарада про те, кому супроводжувати дітей в екскурсійній поїзді. Запропонував: кожен класний керівник зі своїм класом. Відмовилась Шут В.В., зсилаючись на те, що мала

дитина (до трьох років). Але це не відрядження, а робочий день. Буцик В.І. зсилається на поганий стан здоров'я.

За Шут В.В. їде Гашко В.І. (дав згоду), Буцик В.І. зателефонувала пізно ввечері і теж погодилась.

Підготував документи в ДАІ: заява на ім'я начальника, списки дітей та списки вчителів.

01.10. Сосниця, ДАІ. Огляд пройшли обидва автобуси: наш і великоустівський.

Райвно: подав списки вчителів, здав щорічний звіт про працівників.

Бухгалтерія райвно: подав відомості на зарплату, наказ на Гашка В.І. про перенесення строків відпустки.

02.10. Свято – День учителя. Діти підготували концерт. Ведуча – вожата. Добре підготувались учні 6 та 8 класу (класні керівники Телегуз В.І. та Михайловська Л.І.). Відсутність двох учителів заслуговує осуду.

03.10. Підготовка та відправлення дітей на екскурсію. Інструктаж перед поїздкою.

04.10. Нарада при директору.

Наряд в радгоспі: виписав капусту і моркву для їдальні.

Знову директор радгоспу просить допомогти. Відправив 8 та 9 класи на поле зрізати капусту. Завтра старшокласники знову на льон.

Попросив у завідуючого райвно один день за власний рахунок – допомогти батькам.

05.10. Відсутній – допомога батькам.

06.10. Сосниця, райвно. Написав заяву за вчорашній день. Розмова з Чепігою О.А.

Робота з документацією. Вказівки (уточнення) по календарному плануванню вчительці географії.

07.10. Робота з документацією.

На ГПД порушував дисципліну Ткаченко О. Заставив написати пояснення та виконувати домашні завдання в кабінеті зі мною.

Івашенко В.М. подав заяву на звільнення. Потрібно шукати робітника по двору.

Не проведені бесіди по правилах безпечного поводження з електричним струмом у 5-му класі. Завтра вияснити, написати наказ.

08.10. Відсутня Потійко Н.І. (поїздка до батьків).

Забрав капусту у їдальню. Переговорив із агрономом Антоненком В.Г. відносно заготівлі картоплі для дітей. А він, в свою чергу, попросив допомогти їй збирати на полі.

Відвідав батьків Ткаченка О., говорили за поведінку дитини.

Побував на нараді в радгоспі.

11.10. Ремонт шкільного дзвінка.

Провів нараду при директору, зокрема по питанню недопрацювання одного з класних керівників.

Відсутня Михайловська Л.І. (заява за власний рахунок).

Наряд в радгоспі.

12.10. Відвідав урок у 2 класі. У старшокласників уроки скорочені – ідуть збирати картоплю.

З Івашенком В.М. обладнали шкільний погріб, зробили засіки та занесли овочі: капусту, буряк, моркву.

Відремонтував магнітні тримачі у шафі, де лежать класні журнали.

Телефонував у бухгалтерію за гроші Гашку В.І.

Вказав Сизоненку І.О на те, щоб проводив гурток (у суботу обов'язково перевірити!).

Був у картоплексовищі радгоспу. Домовився, щоб завезли у школу картоплю.

13.10. Заключив договір на квартплату вожатій (сільська рада та господарі).

Написав наказ на опалювачів (початок опалювального сезону).

Завезли картоплю та занесли у погріб.

Відсутня Буцик В.І. (заява за власний рахунок).

14.10. Завдання вожатій: переписати та оформити Статут школи.

Наряд в радгоспі.

У відділенні пошти виписав пресу для школи: 2 журнали – «Рідна школа», «Збірник наказів» та газету «Освіта». У бухгалтерії с/ради оформили фінансові папери підписки.

До початку першого уроку побував у машинно-тракторному парку радгоспу, щоб домовитись за трактор, але Завадька І.П. не знайшов.

15.10. Відвідав урок Телегуз В.І. – хороший.

Сходив до Скрибки С.М., який буде перевозити картоплю до школи підводою. Нагадав про рихтування.

Домовився із Чабаком В.В. (водієм автобуса) за перевезення дітей на поле і назад.

Діти працювали старанно, зібрали більше 1 тонни картоплі.

Наряд в радгоспі: домовився за транспорт, щоб везти дітей на спортивні змагання в Сосницю.

Ремонт електропроводки в школі №2, заміна електролампочок.

16.10. Робота із поточною документацією, підготовка до наради при директору. Учням молодших класів дозволив переглянути дитячу телепередачу.

Відвідав урок Телегуз В.І. – хороший.

Наряд. Остаточо домовився за транспорт для підвозу дітей у Сосницю.

Написав наказ на супроводжуючого – Іващенко В.М.

17.10. (неділя). Відправив дітей на змагання.

18.10. Побував на нараді з приводу завезення картоплі для їдальні. Телефонував у «общепит», щоб доставили продукти. Після обіду були завезені.

Домовився із Чижик О.Ф. (сільським бібліотекарем) про надання інформації про те, як діти відвідують бібліотеку, яку художню літературу читають.

19.10. Сосниця, отримання заробітної плати.

Буцик В.І. відправила з другого уроку дев'ятикласника. Суворо попередити – усно.

Переговорив із газозварником Савченком М.С. про ремонт котла в спортзалі.

20.10. Видача заробітної плати.

Робота з документацією.

21.10. Складання інформації по харчуванню (вчора телефонував Чепіга О.А.). Домовився і привіз картоплю. Заносили Іващенко В.М., Мовчан К.Ф., діти з ГПД і я.

Завтра організувати школу на моркву (попросили з радгоспу).

22.10. Проведення своїх уроків.

Закінчив та відправив звіт (інформацію) про харчування дітей.

24.10. (неділя). Складання плану роботи на тиждень.

25.10. Забезпечив класи крейдою. Підремонтував вхідні двері їдальні.

На наряді в радгоспі домовився про вивіз попелу та ремонт котла водяного опалення в майстерні.

Робота над планом евакуації дітей із школи в разі виникнення надзвичайної ситуації (чорновик).

26.10. Привіз дрова на опалення квартири.

Разом із учителем креслення зробили плани евакуації.

27.10. Вирішення питань харчування дітей ГПД.

28.10. Сосниця – питання перерахунку грошей за виписану пресу та за бензин.

30.10. Робота з документацією.

01.11. Телефонна розмова з Чепігою О.А. про поведінку учнів за І-у чверть.

02.11. Оформлення в сільраді документації на закуплені для школи верейки (15 000 купонів), які сплів Ткаченко І.Ю.

Поставили з Іващенко В.М. антену – громозахист.

Домовився із водієм «швидкої» Шугалієм П.М. за те, щоб забрав табелі у типографії.

03.11. Робота з документацією: підготовка до педради – план, рішення, ведення журналів.

04.11. Проведення уроків.

Педрада.

Бухгалтерія сільради – складено відомості на паливо. На ремонт котла грошей немає.

(Досить напружений день!)

05.11. Робота з поточною документацією.

Ремонт груби в 6 класі з Іващенко В.М.

09.11. Робота з поточною документацією: книга наказів, виписки, акти.

Виготовлення власноруч рулончиків для обклеювання вікон із шпалер.

10.11. Сосниця, нарада директорів. Не змогли переправитись через Десну (пором припинив роботу через мороз).

11.11. Зетелефонував у відділ освіти по питанню наради. Зібрана інформація прийнята до відома.

15.11. Нарада при директору. Бурхливо обговорювалось питання про святкування Нового року, особливо вчителі початкових класів.

16.11. Відвідування уроків з метою контролю.

Подав у сільську раду на засідання виконкому інформацію по питанню виконання зауважень інспектора пожежної охорони.

17.11. Відвідування уроків з метою контролю.

Засідання виконкому по питанню протипожежної безпеки та упорядкування землеволодінь громадян. Доповів про хід виконання акту огляду пожежної охорони.

18.11. Відвідування уроків з метою контролю.

Робота над поточною документацією.

20.11. Підготував акти на списання шпалер, здав у сільську раду.

22.11. Проведення уроків.

Нарада при директору.

23.11. Відвідування уроків з метою контролю.

Початок тижня біології. Виховний захід проводить Шут В.В.

Затримка зарплати – телефонував у райфінвідділ.

- 24.11.** Відвідування уроків з метою контролю.
- 26.11.** Сосниця, зарплата. Отримали з великими труднощами.
- 27.11.** Видача зарплати.
- 28.11.** Нарада при директору.
- 30.11.** Відвідування уроків з метою контролю.
Ремонт телефону та лінії (спеціалістами).
- 01.12.** Відвідування уроків, аналіз.
Підготовка матеріалів до загальношкільних батьківських зборів.
Перевірка ходу підготовки до концерту.
- 02.12.** Відвідування уроків, аналіз.
Робота з документацією. Складання тарифікації (терміново!).
- 03.12.** Сосниця, здача тарифікації. Розмова з Греком О.Є.
- 04.12.** Відвідування уроків.
- 06.12.** Нарада при директору.
Загальношкільні батьківські збори.
- 07.12.** Ревізія в шкільній їдальні.
- 08.12.** Приходила Смик Г.І., просилась на роботу. Відмовив.
Наряд в радгоспі. Обговорювали питання про котел у майстерню (проблема!).
- 09.12.** Проведення уроків.
- 10.12.** Поїздка в Сосницю – отримав заробітну плату, забрали котел.
- 11.12.** Видача заробітної плати.
Запросив до школи газозварювальника Савченка М.С. по питанню встановлення котла.
- 13.12.** Зранку – наряд в радгоспі.
Проведення уроків.
- 14.12.** Порушення правил техніки безпеки стопщицею (не вперше!).
Написав наказ на звільнення. На її місце призначив Брухно О.І.

- 15.12.** Наряд в радгоспі.
Проведення шкільних олімпіад серед старшокласників.
- 16.12.** Нарада директорів на базі Великоустівської ЗОШ.
- 17.12.** Нарада при директору за матеріалами наради директорів.
Проведення шкільної олімпіади з російської мови (8, 9 клас).
- 18.12.** Робота в кочегарці майстерні (проблема з водою).
- 19.12.** (неділя) Продовження роботи в кочегарці.
- 20.12.** Відвідування уроків.
Проведення олімпіади з біології та географії.
- 22.12.** Знову проблеми з опаленням в майстерні. Телефонував директорів радгоспу та газозварювальнику. Домовились на завтра.
- 23.12.** Робота в кочегарці (заварили; залили воду з Пискуном Р.М., запустили котел).
Батюта П.В. отримав зарплату, з'їздив, забрав.
- 24.12.** Видача заробітної плати.
Переговорив із Коновцем С.Г., запросив його на роботу опалювачем.
- 27.12.** Проведення уроків.
Нарада при директору.
Коновець С.Г. вийшов на роботу. Надавав допомогу до 22.00.
- 28.12.** Контроль по підготовці школи до Новорічного свята. З Михайловським О.В. домовився за коня, щоб привезти ялинку.
Підготовка до педради.
Забрав гостинці дітям на свято у Горди А.І.
- 29.12.** Педрада.
Робота із 7-им класом (дехто незгоден з оцінками).
Новорічний вечір (для старшокласників).
- 30.12.** Новорічний ранок у початкових класах.
Робота з поточною документацією.
- 31.12.** Сосниця. Задача документації у банк, райвно, методкабінет.
- 03.01.** Робота з документацією. Підготовка до наради директорів.

04.01. Сосниця, нарада директорів.

05.01. Робота в школі по господарчій частині разом із Пискуном Р.М.

06.01. Робота з документацією.

08.01 Ремонт грубок у школі №1 (допомагав Пискуну Р.М.).

09.01. Робота з документацією – складання планів. Підготовка до наради при директору.

10.01. Нарада при директору.

12.01. Підготовка до методоб'єднання класоводів.

13.01. Методоб'єднання класоводів 1-4 класів. Розроблено напрямки діяльності виховної роботи кожного зокрема і всіх разом.

14.01. Підготовка до методоб'єднання класних керівників 5-9 класів.

15.01. Методоб'єднання класних керівників 5-9 класів. Визначено напрямки роботи.

17.01. Робота з документацією – розробка нового типу планування.

18.01. Відвідування уроків з метою контролю.

Бесіда з опалювачем про дотримання температурного режиму.

19.01. Відвідування уроків у 3-у та 4-у класах.

Розмова з 9-класниками про створення клубу за інтересами. Діти згодились.

20.01. Відвідування уроків.

Поступила тривожна інформація за одну із учениць школи. Разом із дільничним інспектором Прилепою М.О. відвідали сім'ю. Інформація справдилась.

21.01. Відвідування уроків.

Робота над поточною документацією.

24.01. Робота з документацією. Опрацювання матеріалів про огляд – конкурс.

Нарада при директору.

Завтра затвердити виховні плани класних керівників.

25.01. Здав документи в бухгалтерію сільської ради. Оформив угоду на продукцію, здану в шкільну їдальню.

Видав трудову книжку Кузьменку О.П.

01.02. Проведення та відвідування уроків.

02.02. Сосниця, отримав заробітну плату.

03.02. Видача заробітної плати.

Відвідування уроків Кузьменко К.В. та Богдан М.О.

04.02. Відвідування уроків.

Телефонна розмова з Греком О.Є за Бондарівку.

07.02. Нарада при директору.

Знову проблеми з кочегаром. Потрібно шукати людину.

08.02. Проведення уроків.

14.02. Нарада при директору.

Робота з документацією.

15.02 На зустріч із колективом школи прибули гості: представник президента,

Грек О.Є., Смаглюк А.П., Кузьменко М.П., Сидорчук М.М.

17.02. Відвідування уроків з метою контролю.

18.02. Відвідування уроків з метою контролю.

19.02. Відправив у Сосницю на змагання з шахів учнівську команду під керівництвом Іващенко В.М.

20.02. Огляд учнівської художньої самодіяльності.

21.02. Нарада при директору.

Робоча лінійка: оголосив подяку шахістам за зайняте II-ге місце в районі, а також учителям Іващенко В.М. та Телегуз В.І.

22.02. Відвідування уроків.

23.02. Відвідав уроки Шут В.В., Буцик В.І.

Телефонував у райвно, у фінвідділ за заробітну плату. Грошей немає.

24.02. Проведення уроків.

Були представники санепідемстанції.

Гашко В.І. їде по путівці на санаторно-курортне лікування.

Потрібна заміна.

26.02. Робота з документацією.

Відвідування уроків.

28.02. Нарада при директору.

Відвідування уроків.

Телефонував у райвно з приводу зарплати та змін у роботі їдальні.

Зустріч у сільраді із страхінспектором із Сосниці.

01.03. Відкритий урок з української мови у Телегуз В.І.

Відвідав три уроки у Шут В.В.

02.03. Відвідування уроків.

03.03. Сосниця, отримання заробітної плати.

04.03. Видача зарплати.

Відвідування уроків.

05.03. Свято до Міжнародного жіночого дня 8 Березня: КВВ з номерами художньої самодіяльності, яке підготували та провели Тимошенко М.І. та вожата Лісена В.П.

10.03. Відвідування уроків.

Знову прикрій випадок із Ткаченком О.(4 клас, класовод Чабак В.Г.). Доведено до відома батьків.

11.03. Відвідування уроків.

12.03. Робота з поточною документацією.

Вечорниці, підготовлені Чабак В.Г та Кузьменко К.В. (3, 4 клас), пройшли «хорошо!»

14.03. Заступник директора Потійко Н.І. на семінарі в Авдіївській школі. Заміна уроків.

15.03. Сосниця, здача документації.

16.03. Робота з документацією: розподіл педнавантаження на 1994-1995 н.р., списки вчителів.

18.03. Підготовка матеріалів до педради.

19.03. Робота з документацією.

20.03. Свято весни (проводила Буцик В.І.).

Підготовка до педради.

21.03. Педрада. Заяву на звільнення подала Лапа Н.Г.

Мав телефонну розмову з Греком О.Є. за направлення до Прилуцького педучилища Чабак Юлії.

22-26.03 Канікулярний тиждень: робота з документацією, поточні ремонти.

27.03. Вибори до Верховної Ради.

29.03. Нарада директорів у Чорнотицькій школі.

31.03. Підготовка до наради при директору.

Бесіда з опалювачами про температурний режим у школі, про економне використання палива.

01.04. Нарада при директору за матеріалами наради директорів.

Передав документацію у райвно через Батюту П.В.

Бухгалтер сільської ради повідомила про відміну квартплати вожатій та зменшення доплати за діловодство.

02.04. Відвідування уроків.

Робота із книгою наказів, поточною документацією.

04.04. Робота над документацією: написання наказів на зменшення заробітної плати та зарахування Гашка В.І. до складу комісії по виборах до місцевих рад.

05.04. Відвідування уроків.

06.04. Підготовка атестаційних документів.

07.04. Попросив та віддав на друкування атестаційні листи Шут О.П.

Переговорив про вибори із головою сільради.

08.04. Проведення уроків.

Зателефонували за зарплату. Разом із Батютою П.В. довелось добиратись до Сосниці велосипедами (через розливу Десну – човном).

09.04. Видача зарплати.

Робота з поточною документацією.

10.04. Вибори до місцевих рад.

11.04. Нарада при директору: опрацювання Положення про екзамени.

Білогірина І.М. подала заяву на звільнення.

10.05. – 15.05. Підготовка до виступу на нараді директорів.

Проведення уроків.

Поточні справи.

16.05. Підготовка та робота над документацією, яку потрібно здати в райвно.

17.05. Нарада директорів у Конятинській школі.

18.05. Нарада при директору (за матеріалами наради директорів).

Робота з поточною документацією.

19.05. Робота із шкільною документацією.

Предметні контрольні роботи.

20.05. Сосниця, заробітна плата.

21.05. Видача зарплати.

Підготовка до педради.

Робота з книгою наказів.

23.05. Нарада при директору: обговорення стану навчальної та виховної роботи за чверть, рік.

24.05. Написання наказів до останнього дзвоника.

Підготовка до педради.

25.05. Свято останнього дзвоника.

Педрада.

Робота над розподілом годин на наступний навчальний рік.

26.05. Сосниця, здача документації (екзаменаційних матеріалів).

27.05. Екзамени.

28.05. Екзамени.

30.05. Робота над документацією.

Виорали шкільний город та засіяли зерном.

01.06. Екзамен.

Робота з екзаменаційними матеріалами (перевірка).

02.06. Робота з документацією.

03.06. Сосниця, здача документації в методкабінет та бухгалтерію.

04.06. Екзамен з історії.

06.06. Робота з документацією.

Поточні справи.

07.06. Робота з документацією: перевірів та затвердив особові справи (4 клас), оформив трудову книжку вожатої Лісеної В.П., переглянув списки дітей, що їдуть на оздоровлення (Потійко Н.І.).

Робота над самозвітом та підготовка до педради.

08.06. Екзамен з біології.

09.06. Педрада про перевід та випуск учнів.

11.06. – 14.06. Робота із шкільною документацією.

Підготовка до наради директорів.

Поточні справи.

15.06. Сосниця, нарада директорів.

Отримав свідоцтва про закінчення школи випускникам.

Випускний вечір у школі.

16.06. – 21.06. Робота над шкільною документацією.

Поточні справи.

22.06. Робота над планом роботи школи.

Наказ на заміну директора.

Інформація в сільську раду за електроенергію.

23.06. Заяву про прийом на роботу подав Біжовець В.Г. Ознайомив з роботою, провів інструктаж.

Контроль ходу ремонтних робіт в приміщеннях.

Робота з документацією.

24.06. Наряд в тракторному парку (по питанню дров).

Робота з документацією.

Ремонт грубки у фізкабінеті.

25.06. Закінчення роботи з документацією.

План роботи вчителям, котрі замінятимуть мене під час відпустки.

Останній робочий день, з 27-го – відпустка.

З М І С Т

ШЛЯХ ДО ВИДАННЯ ... або БІДНОМУ ЖЕНИТИСЬ І НІЧ МАЛА ...	3
ДОРОГОЮ ДО ОТЧОГО ДОМУ.....	5
ДУША МАТЕРІ.....	6
Цікава річ – хвилина до хвилини	6
ПИСЬМО МАМЕ.....	7
СИНОВІ.....	7
ДРУЗЬЯМ.....	8
Від слів твоїх, як не звучить банально.....	8
Зацвіте у полі материнка.....	9
Синім бузок зацвіте біля хати.....	9
Друзей случайных не бывает.....	10
ПРИШЛА ЗИМА.....	10
Довго не знав і не думав ніколи	11
Он пролетіла думка, як горобчик	11
Ничем,ничем тебе я не обижу	12
- Ага, ага, - агакала сусідка,	12
Я не підвладний простору і часу	13
Літо нам червень прислало	13
АКАЦІЯ.....	14
Запах белой акации стелется	14
Гудит набатом мысль – набатом	15
От встречи до встречи – губы и плечи.....	15
Доля, доля... Батьку, мамо	16
Не супся, чуєш, день весняний.....	16
ІНТЕРЕСНА ШТУКА «ЦЯЯ ЖИЗНЯ».....	17
Он сонце пропливає понад самим лісом.....	17
Я не могу забыть, ребята	18
Як часто я на березі Десни.....	18
Не гляди из окна на дорогу.....	19
Дзвенить на шибіці бджілка тонкокрила	19
Извлекаая, не каюсь, уроки	20
Липень ходит тихо – тихо	20
Ох, віхола ти, віхола	21
Мы ль не с Вами встречались когда-то	21
Первый луч, первый луч с поднебесья	22
Распогодилась погода «спозаранку».....	22
Не сумуй, ти чуєш, бо не вартий	23
Моя болезнь неизлечима.....	23
Жизнь – на мели, жизнь – на мели.....	24
Благословенна будь, моя красуне – Десно	24
Разливаются реки весною	25
На пагорбах трава вже почина жовтіти	25
РАЗМЫШЛЕНИЯ.....	26
Ах черемуха белая – белая.....	27
Упіймав я листочок в долоню.....	27
Ластів'ята покинули хату.....	28

Загадаю тихенько бажання	28
Водка душу мою не излечит	29
Онде літо, онде літо за садами.....	29
Не намагався бути аж надто «умним».....	30
По покосах ходять босий	30
Листок серпневий за віконцем	31
Я не розвінчував нікого.....	31
На поля моєї життя - тетрадки	32
Я й досі, батьку, бережу тобою ношену сорочку.....	32
Життя продовжую безсонням.....	33
Одуванчиков поле.....	33
МОЙ РОМАНС	34
Обняв рябину, як подругу.....	34
Ти прийшла до мене аж за північ.....	35
У очах твоїх біль і страждання	35
Я не вопил, вопить – не дело	36
ЖІНОЦТВУ	36
Уставшая вьюга, со мною ты рядом	37
А я не брит уж целую неделю	37
Як шукав я тебе, дивна римо	38
Бува поезія у повсякденній прозі	38
Опять грядет большая непогода	39
Затащите меня, мои мысли и чувства, в подвальныйчик.....	40
Заходиш ти, учитель, в школу.....	40
Забутий всіма, окрім Бога	41
Заплетаєт язык не от выпитой водки	41
ГОРЬКАЯ ПРАВДА	42
Забвение, как и обвинение	42
І знову сніг не за горами	43
А я тебе профукал, воскресенье	44
Мене бентежила у класі тиша.....	44
Пора, видать, уж ставитъ точку	45
Я осмотрел все в памяти картинки.....	46
Протяни мне руку через годы.....	46
Маленька Убідь диваєт, як бабця.....	47
Чому не можуть почуття до тебе.....	48
На вигоні думки мої пасуться.....	48
Слышишь, отец, дорогой мой отец	49
Как было мило, очень мило	50
Я любив і люблю вас, жінки, в усі пори	50
ПЕРЕДНОВОРІЧЧЯ	51
ЦЕ БУВ УЧИТЕЛЬ ВІД БОГА	52
МІЙ ПОДАРУНОК МАМІ	54
СПОГАД	56
ТИМОХОВИЧ	57
ВЧИТЕЛЬКА	61
ПОРОМНА ПЕРЕПРАВА	64
ІЗ БУДНІВ ДИРЕКТОРА ШКОЛИ	71

Літературно-художнє видання

Анатолій Ветров

НА КРИЛАХ ПАМ'ЯТІ

Поезія та проза

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 5,17.

Тираж 100 пр. Замовлення № 6004

Видавець і виготовлювач ТОВ «Домінант»

Україна, 15600, м. Мена, вул. Армійська, 23

тел/факс: (04644) 3-14-44, (099) 033-55-84

E-mail: dominant@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

серія ДК №3992 від 25.02.2011 р.

Анатолій Михайлович Вєтров, українець, народився 30.11.1953 р., а документально зареєстрований 01.01.1954 р. в селі Яблонка Сарненського району Рівненської області в сім'ї вчительки математики та будівельника, хлібороба.

В 1961 році сім'я переїхала в село Киріївку Сосницького району. Навчався в Киріївській восьмирічці та в Сосницькій середній школі ім. О.П. Довженка. Закінчив фізико-математичний факультет Ніжинського педагогічного інституту ім. М.В. Гоголя. На протязі навчання всі канікули працював на будовах України, Казахстану, Сибіру у складі студентського будівельного загону.

Після закінчення інституту з 1976 року працював вчителем математики та фізики.

А з 1987 року 25 років був директором школи села Бутівки.

Анатолій Михайлович за покликанням – педагог. Ерудований, енергійний, вдумливий, вимогливий до себе та оточуючих. А в душі він – поет, людина творча. Постійно співпрацював з районним радіо, районною газетою, спонукав до цього колег та учнів.

Його вірші друкуються на шпальтах місцевої преси та альманасі «Убідь», звучать на засіданнях літературно-мистецького об'єднання «Убідь», що діє на базі бібліотеки в Сосниці. Деякі поетичні перлини покладені на музику місцевими композиторами. Побачили світ його збірки поезій «Десно, милий краю, малої Убеді сльоза» та «Моя душа для тебе навістіж». Він є автором історичного нарису «Усміхнися, Бутівко, і ви, бутівчани».

Нова книга «На крилах пам'яті» вміщує різнопланові поетичні твори, прозові розповіді з життя автора та нотатки з буднів директора школи.